

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkesztő: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

V. Évfolyam. 39. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., PÉNTEK, 1908. MÁJUS 15-én.

V. Year. No. 39.

ORTINSZKY STEFÁN PÜSPÖK.

UKRAINISTA POLITIKA A GÖRÖG KATHOLIKUS EGYHÁZBAN.

A múltkor e lap hasábjain rámutattam arra a nagy veszedelmre, amely Amerikában a magyar érdekeket egy újabb oldalról komolyan fenyegeti, s általánosságban rámutattam azokra a jogellenes törekvésekre is, amelyekkel Ortinszky Stefán püspök ur az Amerikában élő magyarországi görög katolikusokat hatalmába akarja keríteni, hogy azután a mai kor egyik legnagyobb politikai hőbortjának: az ukrajinizmusnak eszközeül használhassa fel őket.

Erre a cikkre ugyancsak egy magyar nyelvű lapban kaptam választ — ha ugyan a tárgyilagosság nélküli úres frázishalmazt választani lehet minősíteni — amely válasz anélkül, hogy legalább egyetlen ténybeli állítást megcáfolni, egyszerűen „a becsületes magyar törekvés áldozatává” tünteti fel ugy Ortinszky Stefánt, valamint az ő ukrajinista politikájának két magyar származású támogatóját is.

Az ember igazán elszomorodik, mikor ehhez hasonló dolgokat olvas és azt tapasztalja, hogy azt a magyar befűt, amelylyel csak megszegyenítő helyet lenne szabad sütni a magyar álameszme minden ellenségének homlokára, egyes emberek tisztán egyéni érdekből épp az ilyen egyének feldicsőítésére és a magyar közvélemény szánt- szándékos félrevezetésére használják fel.

Hogy Ortinszky sohasem volt Amerikában a magyar érdekek támogatója, azt már bebizonyítottam a mult cikkekben, amelynek minden egyes állítása nem csupán elfogulatlan egyéni impressió, hanem a megtörtént tényekből merített tapasztalat s én örülök a legjobban, ha azokat valaki megcáfolni tudná.

És hogy Ortinszky a magyar érdekek támogatója már születésénél és nevelésénél fogva sem lehet soha, azt is belátja minden józan gondolkodású ember, akinek van egy kis politikai érzéke és politikai olvasottsága.

Bár szükséges lenne, de ez alkalommal nem bocsátkozom az ukrajinizmus fejtegetésébe és folytatom ott, ahol elhagytam, hadd győzödjék meg mindenki, hogy milyen uton-módon támogatja Ortinszky a magyar érdekeket!

Mikor Ortinszky Amerikába jött, csak azt tudták róla, hogy a római szentszék kinevezte címzetes püspöknek, de hogy milyen joggal ruházta fel, arról senkinek sem volt fogalma.

És mi volt az új püspöknek első teendője?

Bár a még otthonról küldött pástortelephelyen azt mondta, hogy ő még maga sem ismeri teljesen a hatáskörét, de különben sem léphet az aktivitás terére, amíg nem lesz amerikai polgár, mindazonáltal mihelyt kijött, ahelyett, hogy elfoglalva valamelyik parochiát, megismerkedett volna a viszonyokkal, azonnal általános kongresszust hívott egybe. Ezen a kongresszuson azután megakarta magának szavaztatni az összes parochiák 5 százalékos bruttó-jövedelmét [ami évenként körülbelül 20.000 dollár], azután pedig el akarta fogadtatni a kongresszussal azt az indítványt, hogy úgy az összes templomokat, valamint az összes egyházi vagyonát átírassák az Ortinszky nevére.

Tehát az ő első lépése nem az egyházi élet szervezése és a joghatóság tisztázása volt, hanem a pénz és a vagyon megszerzése.

A püspöknek ez a fellépése az egybegyűlt delegátusoknak egyáltalában nem tetszett s amikor a püspök ur látta, hogy ilyen módon nem vergődik jól ágra, fordított egyet a köpenyén s kijelentette, hogy az a gyülekezet csak egy általános kongresszus előkészítő jellegével bír s ilyen uton sikerült neki

elfogadtatni a fenti propeziókat. Mikor azonban a tisztelt gyülekezet széteszlott, a magyarországi görög katolikusok gondolkozni kezdtek.

Első sorban gondolkozóba ejtette őket az a körülmény, hogy az új püspök joghatóságát még akkor sem ismerték, de különösen szegyet ütött fejükbe ugy az amerikai, mint a galicziai ukrajinista lapok megajlatkozása, a melyek Ortinszkyt, mint az első ukrajinista püspököt és mint az ukrajinizmus igaz apostolát üdvözölték, amit különben maga Ortinszky is megerősített, mikor kijelentette, hogy nem tűri meg hírei között a magyarizmust, azután körülrítette magát a legveszedelmesebb ukrajinistákkal s hivatalos lapjával az ukrajinisták hírhedt orgánumát, a „Szoboda”-t választotta.

Mikor a mi gör. katolikusaink mindezt komolyan megfontolták és lárták, hogy Ortinszky az ígért kongresszust nem hívja egybe, hanem az előzetesen elfogadott propezióknak akar teljhatalmulag érvényt szerezni, határozottan ellenszegültek a püspök akaratának és ha személyes illetékét — az őt százalékot — részben be is szolgáltatták, az egyházi vagyon átíratását kerekén megtagadták.

Ekkor jelent meg az a nevezetes „Eo semper” kezdetű pápai bulla, amely egyrészt teljesen negligálja a görög katolikusoknak az Unio-ban kikötött szertartásbeli és diszeiplinárius jogait, másrészt pedig körvonalozza az új püspök hatáskörét, amely szerint Ortinszky tulajdonképpen nem is püspök, hanem egyházi ügyvivő és közvetítő a nép és az illetékes egyházkerületi püspökök között.

Lehet, hogy Ortinszky erről már a kinevezetése alkalmával tudott és ukrajinista tanácsosainak előre kidolgozott terve szerint talán épp azért sietett oly gyorsan megkeríteni a hatalom anyagi eszközeit, de mert ez a számítási nem sikerült, a pápai bulla nagyon kellemetlenül érintette, mert most már belátta, hogy ha a nép megtudja a hatáskörét és jogait, annál kevésbé fogja ráírhatni az egyházi vagyon.

Most tehát frontot kellett változtatni.

Először arra spekulált, hogy egy ideig letagadja a pápai bulla létezését, — remélve, hogy közben megkaparítja a magyarországi görög katolikusok templomait és egyházi vagyonát. De mikor ezt a szándékát leleplezték, új maszkot vett fel.

Nem dikeziózott többé a magyarizmus ellen, hanem keresett és talált is magának egy-két magyar származású papot, akik azután megütötték a nagy dobot. Összekötöttesbe léptek egy-két magyar újsággal s Ortinszkyt mint magyarharátot az éjg magasztalták. Összezhozták közben *Bornemissza* konzulát és még azt is ráfogták, hogy szorgalmasan tanul magyarul.

Igy vezették félre a magyar közvéleményt s így ámitották el a magyar kormányt, amely, amint halljuk, csak most kezd tisztán látni. És ennek az agitációknak köszönhető Apponyi grófnak a mult cikkemben említett levele is.

Ezt a munkát pedig — bár közvetve — nagy részben két magyar származású görög katolikus pap csinálta: *Balogh Mihály* és *Gorzó Bálint*, akiket mult cikkemből kifolyólag egy amerikai magyar újság, az amerikai magyar görög katolikusok magyar apostolai-ként tüntet fel s azt mondja, hogy *mi a becsületes magyar törekvés ellen indítottunk „hadjáratot”*.

Nem szokásom a személyeskedés, de ebben az esetben lehetetlen mellőzöm egy kis kitérést, mert itt a megtevés-tett közvélemény felvilágosításáról van szó.

Az említett „magyar apostolok” egyike, *Balogh Mihály*, őt esztendőig mint skizmatikus muszka pap *Tóth Elekkel*, a jelenlegi Wilkesbarre-i muszka főpappal együtt a legveszedelmesebb muszka agitátor volt s csak akkor tért vissza a katolikus hitre, mikor a másik részen a business már gyengéden kezdett menni. Különb az ő működésének köszönhető a magyarországi *Iza* községben lábrakapott skizmatikus mozgalom is, amely a *ratenszky első muszka jellegű nemzetiségi fellépése volt Magyarországon*.

Gorzó Bálintnak, a másik kis apostolnak hazafias működését szintén ismerjük a multból. Ő a hírhedt január 26-iki nagymihályi választáson állotta ki a hazafias tüzpöbját, mikor a legválságosabb időben, az akkori koalíció egyik vezérével: *Hadik-Barkóczy* Endre gróffal szemben, tisztán az ő, paphoz nem illő, *nemzetiségi jelszavakat való kerteskedése* juttatta diadalra az egyik Tiszta-buszárt csak azért, mert az a csemete megígérte neki, hogy viszonozásul megválasztja az akkor szervezett budapesti görög katolikus parochia lelkészének. Különb az *Gorzó* akkori szerepléséről a hivatalos akták többet tudnának mondani.

Ilyen két „önzetlen hazafi” tévesztette meg a magyar közvéleményt és gyengítette meg ezáltal az ukrajinizmus elleni küzdelmet csak azért, hogy Ortinszky ilyenformán megnyerve a kormányt és a magyarországi görög katolikusok bizalmát, azok segítségével megkaparítsa az összes egyházi javakat.

Mert Ortinszkynek egyedül csak az a célja, hogy megszerezze az egyházi vagyon, akkor aztán épp oly könnyen beszélne a római szentszékkel, mint a magyarországi görög katolikusokkal, mert ha már egyszer az ő nevének lesznek a parochiák, akkor ő lesz az ur a csárdában.

És hogy célját elérje, nem retten vissza sem egy püspökhöz nem illő kerteskedéstől, sem pedig a legvakmerőbb terrorizmustól.

Maga jár el egyes templomokba. Ott kunyorál alázatos szóval. Ha a szép, hízlegő szó nem használ, akkor fenyeget és a rud különösen a szegény magyar papokra jár ki, akiket minden telhető módon arra kényszerít, hogy eszközöljék ki, illetve bírják rá magyarországi híveiket a templomoknak és az egyházi vagyonnak az ő nevére leendő átíratására. Sőt újabban már arra vetemedik, hogy ha valamelyik hely megüresedik, mint pl. *Connaugh, Patton, Hazelton* stb., oda nem akar papot adni csak azzal a feltétellel, ha az egyházközség az egyházi vagyonát az ő nevére íratja át.

Ennek az erőszakoskodásnak és furfangnak azonban a magyarországi görög katolikusok ez ideig még szerencsésen ellenállottak és csak egy-két judáslelkű, érdekhajhász pap árulta el őket.

Ebben nagy érdeme van első sorban a gör. kath. Unio-nak, amely hivatalos orgánumában épp oly határozottsággal védekezik az ukrajinizmus ellen, mint amilyen kitarással és hévvel küzdött annak idején a muszka agitátorok ellen, akik egy időben nagyon is kivették volt hőlójukat a magyarországi görög katolikusokra. — Épp ezért Ortinszky és pártja most hadat üzentek az Unio-nak is és ki szeretnék buktatni

a mostani vezetőséget, hogy annak helyét a saját meghitt embereikkel töltsék be.

Ez minden esetre igen jó sakkhúzás lenne az ukrajinisták részéről, mert az Unio-nak körülbelül 180.000 dollár vagyona, 23.000 tagja és saját orgánuma van, melyet ha kézrekerítenének, nyert ügyük lenne, mert akkor — amennyiben nem lenne, aki a nép ellenállását ellen tartsa, — előbb-utóbb sikerülne nekik a magyarországi görög katolikusoktól elrabolni az összes templomokat és az összes egyházi vagyonát, amelyekben majd az ukrajinisták urakodnának.

Fel is használnak ők most erre minden eszközt. A népek egyre-másra küldözgetik az igaztó felhívásokat, a papokat pedig névtelen levelekkel fenyegetik. Természetesen ennek az agitációnak most még nem lesz eredménye, mert a magyarországi papok színe-java hagyományos hivatásának tudatában együtt tart és a nép tulnyomó része követi őket. Nagyon jól tudja ugyanis ez a papság, hogy ha most egyéni érdekből, vagy opportunizmusból feladná a harcot és a Stefán püspök garázdálkodásának szabad teret engedne, akkor nemcsak a magyar érdekek érvényesülésének útját vágná egyszersmindenkorra, hanem a népet is odadobná az ukrajinisták veszett politikai törekvéseinek zsákmányul.

Jellemző az Ortinszky ur karakterére az az eljárás is, melyet a pápai bulla elleni protestáció tekintetében követett.

A gör. kath. papok és hívek ugyanis egy memorandumban fogdultak a római szentszékhez, a kiadott pápai bullában foglalt sérelmek orvoslásáért; Ortinszky azonban a memorandum azon részét, melyekben tulajdonképpen az egyházi diszeiplinárius és szertartási sérelmeket tárgyalják, egyszerűen csak kivonaltotta és a memorandumot tisztán arra az egy kérésre alapította, hogy a római szentszék őt teljes püspöki joghatósággal ruházza fel. De tulajdonképpen az egész protestációban az a legérdekesebb, hogy Ortinszky az összes papokat csunyán becsapta, amennyiben valamennyivel aláírta a memorandumot, ő maga azonban nem írta alá, hogy tisztán állhasson a római szentszék előtt s annál könnyebben szerezhesse meg a hatalmat.

Ez az igazi ukrajinista politika, a melyre nézve különben a legjellemzőbb, hogy nagy részben a papok csinálják és terjesztésére első sorban a templomokat használják fel.

Ezért kellenének Ortinszkynek is a templomok. Ezért vágyakozik a teljes joghatóság után és ezért ment most is két papja Rómába, hogy az ottani ukrajinista klub révén a püspök ur érdekében összekötöttesbe lépjenek a befolyásosabb vatikáni tényezőkkel.

És mikor Ortinszky Stefán urnak ezt a törekvését látjuk, valóban csak esodálkozni tudunk azokon a magyar embereken, akik ezeket a törekvéseket még támogatják. Igazán nem tudjuk, hogy a tudatlanság, vagy pedig az egyéni érdekhajhászt rovására írjuk-e az ilyen eljárást, mert ahhoz már óriási naivitás kell, hogy valaki azt higgye, hogy ha Ortinszky valamikor képes lesz megkeríteni a magyar templomokat és iskolákat, a templomokban magyar papokat és az iskolákban magyar tanítókat fog alkalmazni! Ezt elképzelni nagyobb képtelenség, mint feltételezni Fedák Sáriról, hogy apácakolostorba vonul.

Különb az a jövőnek megismeréséhez nem is kell nagy látóki teltség, mert hiszen Stefán püspök már most ugy viselkedik az igazi magyar papokkal szemben és ugy bánik a magyarországi hívekkel, hogy abból a viselkedésből kézzelfoghatólag kilátszik az ő ukrajinista érzülete és a magyarok iránti ellenszenvé, amelyet a legnagyobb önuralom dacára sem tud elpalástolni. Pedig most még nagyon is érdekesen állana a magyarok iránti ellenszenvét titkolni, mert a magyar kormány komoly közbelépése nagyon könnyen megsemmisítheti az ő előre kidolgozott ukrajinista tervét.

De hiába, az a vad fanatizmus, amelyet beléje neveltek, lépten-nyomon kitör belőle.

Bár jellemző volna, nem akarom elősorolni azokat a megjegyzéseket, melyekkel a magyarországi görög katolikusoknak egyházi és társadalmi szokásait állandóan becsülni, mert azt hiszem, eléggé megvilágítja szándékát az az egy törekvése is, hogy a multkor ártirt a két magyarországi püspökhöz és fölük nem kevesebb, mint 18 magyarországi görög katolikus pap visszahívását kérte. És mindezt azért tette, mert ezek képezik az itteni gör. kath. klérus színe-virágát, mert ezek az emberek nemcsak businesskedni, hanem gondolkozni is tudnak, mert ezek az emberek idejekorán átlátták az Ortinszky ur spekulációját és volt bennük annyi hazafias karakter, hogy bár magukra hagyták, mégis ellenállottak és ellen fogtak állani a püspök ur minden politikai törekvéseinek és azokat az érdekeket, melyeknek védelmére születtestüknél, neveltetüknél és ezer esztendősi hagyományaiknál fogva nemcsak hivatva, hanem kötelezve is vannak, fel nem adják soha egyéni érdekhajhászatból, hanem küzdeni fognak az ellen, ha az ukrajinista gyilkos banda minden hatalmával kellene is szembe szállaniok.

De vegyük most az érem másik oldalát. Tegyük fel, hogy Ortinszkynek lett volna alapos oka arra, hogy azt a 18 magyar papot visszatoloncoltassa, ámdé akkor már az igazság, méltányosság és pártatlanság azt követelte volna, hogy ezek helyett ugyancsak 18 más magyar papot kérjen, mert hiszen itt a görög kath. hívek abszolút többsége magyarországi. Stefán püspök mégis csak egyet kért helyettük és mikor megtudta, hogy annak az egynek a sógora Amerikában az ő ukrajinista politikájának egyik legkomolyabb ellensúlyozója, azonnal kábelzett a munkásai püspöknek, hogy már arra sincs szükség; de a kábel későn érkezett, mert az illető pap már utban volt. Amikor azonban kijött és jelentkezett Ortinszky-nál, a püspök ur egy olyan stílit követelt el vele szemben, hogy az az illető pap csakis az illetékes egyházkerületi püspök különös kegyéből juthatott parochiához. — Visszat azután a püspök ur az ő híveivel szemben úgy jár el, hogy a hazáról kirugott barátokat és a felfüggesztett papokat alkal-

mazzza. Nos hát, ha valaki ezek után is azt mondja, hogy Ortinszky a magyar érdekeket szem előtt tartja, az vagy tudatlan, vagy elfogult, vagy pedig gyenge erkölcsi alapon áll ennek a kérdésnek a megbirálásával szemben. Pedig ez még csak a kezdet, de mi lesz majd néhány esztendő múlva, pláne ha Ortinszky ur véletlenül diocesis püspök talána lenni?!

Azon nem esodálkozunk olyan nagyon, ha egyes laikus emberek szólanak bele ebbe a kérdésbe anélkül, hogy ismerjék az ügy egyes fázisait és minden politikai tudás, vagy érzék nélkül kar-

THE DOLLAR SAVINGS & TRUST COMPANY

MAGYAR OSZTÁLYA

YOUNGSTOWN, O.

VAGYON: \$1,500,000 PÉNZT KÜLD az ő-hazába és a világ minden részébe gyorsan, olcsón és pontosan. PÉNZBETÉTEK után 4 százalék kamatot fizet. ÜZLETVEZETŐ: Burger B. Lajos.

2. oldal.

doskodnak Ortinszky mellett. Meglep azonban minket azoknak a férfiaknak ilyen viselkedése, akiknek már hivatásuknál és állásuknál fogva csak komoly tanulmányozás alapján lenne szabad nyilatkoznunk az ilyen kérdéseken.

És különösen meglep minket a pittsburgi konzul urnak egy pap előtt tett nyilatkozata, amelyben azt mondta, hogy ő az ukrainizmusban magyar szempontból nem lát veszedelmet, mert hiszen az csak egy fajnak a tömörülése inkább társadalmi alapon és ránk nézve a pánszlávizmussal szemben még előnyös.

Az ilyen politikai érzéketlenségen és rövidlátáson egy olyan elkövető és exponált állású ember részéről igazán csak mosolyogni tudunk és azon gondolkodunk, hogy melyik lenne a legjobb történelmi könyv A KEZDŐK részére, hogy azt a konzul urnak jó szívevel ajánlhassuk, mert addig igazán alig is tudunk vele szemben politikai kérdések tárgyalásába bocsátkozni, amíg legalább a történelmi alapismereteket el nem sajátítja.

Hiszen a mi görög kahalikusaink között, — hálá a Gondviselésnek — a pánszlávizmussal szemben sohasem kellett küzdeni, csak védeni kellett őket attól és látva a jelenlegi törekvéseket, okunk van hinni, hogy arra a jövőben sem lesz szükség, mert bár az Amerikában élő magyarországi ruthének szervezve vannak, de kizárólag csak társadalmi alapon és ennek a szervezetnek a vezetősége és szervezete, amióta csak fennáll, állandóan a muszka törekvések ellen küzdött, most pedig az ukrainisták ellen vette fel a harcot. Már pedig azt beláthatja minden józan gondolkodású ember, hogy az a nép, amelyik amilyen elkeseredéssel küzd a muszka törekvések ellen, épp oly határozottsággal küzd az ukrainisták csábítása és felhívása ellen, — ilyenformán teljesen elbástyázza magát fajrokonaitól, egyedül nem csinálhat soha nemzetiségi politikát, hiszen Magyarországon összesen csak 450.000 ruthén van, ez pedig separatisztikus politikai törekvések nevétségesen elenyésző szám.

Ez a nép ez idő szerint nem barátokzik egyetlen fajrokonával sem és eszégből sincsenek politikai ábrándok; csupán a nyelvet és azokat az ősi hagyományokat igyekeznek megőrizni és fenntartani, amelyek a magyar érdekekkel soha ellentétben nem állottak, hanem ellenkezőleg, mindig a magyar érdekek támogatói voltak.

Olvassa el bárki a Rákóczi-kor történetét. Ott megtalálja, hogy mikor Papp János dolhai, máramarosmegyei

görög katolikus lelkész egy küldöttséggel Lengyelországban felkereste a nagy fejedelmet s a magyarországi ruthének nevében átnyújtotta neki a szabadság lobogóját, az ő egyszerű orosz nyelvén köszöntötte Rákóczit, de azért, mint a fejedelem maga mondta, ez a nép volt az ő „fidelissima natio“-ja. — Vagy vegyünk újabb példát és mutasson nekem valaki az 1848-iki szabadságharcból egyetlen egy olyan magyar ruthént, aki a magyar ügy ellen küzdött volna; — pedig akkor a fajrokonákkal állottak szemben és közülök — leszámítva az ő örök büszkeségüket, Vasvári Pált, a szegény nyírvasvári görög kath. pap fiát, — alig tudott valaki magyarul beszélni.

Ámde hogyha az ukrainisták kezükbe veszik ezt a népet, nagyon gyorsan átförmálják őket és hamarosan kiverik belőlük azt az érzést, amely őket eddig az államalkotó és államfenntartó organizmus egyik tényezőjévé tette. Mert a konzul ur nagyon téved, mikor azt mondja, hogy az ukrainisták törekvése társadalmi jellegű.

Tessék csak átolvasni a „Proszvita“ kiadványait, amelyek otthon ki vannak ugyan tiltva, Amerikában azonban valóságos elhatalmozók azokkal az ukrainista agitátorok ruthéneinket. Ezekből majd meggyőződök, hogy az ukrainisták törekvése első sorban politikai jellegű, amely politikai törekvés ez idő szerint, — amennyiben Oroszországban most még arra nem alkalmas a talaj, — majdnem kizárólag a magyarországi ruthének törbe kerítésére irányul.

Ezekből egész alaposan meg lehet ismerni az ukrainisták valódi szándékát és azoknak a munkáknak minden sorából kiérkezeti azt a fanatikus gyűlöletet is mindazon hatalmak ellen, melyek útjában állnak a 30 millió ruthént számláló Nagy Ukrania kialakulásának [ezek közt van természetesen a magyar is, mert az ukrainisták terve szerint Magyarországra is jutna egy ruthén kormányzás].

Figyelmébe ajánlhatjuk ezenkívül mindazoknak, akik ezzel a kérdéssel foglalkozni akarnak, az ukrainista lapokat, melyek állandóan arra töreksznek, hogy beférközhessenek ruthéneink közé és nem lényegtelen az ukrainista „Sokit“ daltársulat szervezése sem, amely nagyjából ruthén előkelőségekből és egyetemi hallgatókból van szervezve.

Ez a daltársulat, a művészi intenció árca alatt minden esztendőben el szokott látogatni a mi felvidéki városainkba, de ők tulajdonképpen nem a

hangversenyekre helyezik a fősúlyt, hanem arra törekednek, hogy az illető vidéken ismerősöket és összeköttetéseket szerezzenek s hogy előkészítsék a talajt a működésre.

Ha mindezeket komolyan áttanulmányoznánk azok a tényezők, amelyeknek ugy hazafias kötelességből, mint hivatásból különös nagy gondot kell fordítani ezekre a kérdésekre és ha ezzel párhuzamosan megfigyeljük az Ortinszky Stéfán működését is, akkor meg vagyunk győződve, hogy annak következtében a magyar kormányának a római szentszéknél való indokolt közbelépése még idejében jönne és Magyarországon sok újabb oldalról jövő zavarnak lehetne elejét venni, ami most annál könnyebb, mert amíg eddig az ukrainistákat a bécsi udvar minden irányban portálta, legutóbbi szereplésük kétség-telenül már a bécsi tényezőket is kiábrándította.

Különbözik az ukrainizmusról, valamint az amerikai püspökség kérdésének a megoldásáról — a szerkesztő ur engedelmével — más alkalommal szölok.

Egy görög katolikus.

KÜLÖN GYORSHAJÓ.

A MAGYAR VISSZAVÁNDORLÓK RÉSZÉRE.

LANG JÓZSEF new yorki bankár és utazási irodavezető (1496 Second Avenue) május 23-án és 26-án külön GYORS-HAJÓT indít a magyar visszavándorlók részére.

MINNETAR 20 DOLLÁR NEW YORKTÓL EGYSZEN BUDAPESTIG. — Jelentkezések csak 5—dóllár biztosíték bekiadásával fogadtatnak el.

VESZEDELMES SZERSZÁM.

A „Bevándorló“ új regénye.

Lapunk mai számában új regény közlését kezdjük meg. A címe „Veszedelemes szerszám.“ Bünyűi regény. A legjobbak, a legérdekesebbek egyike. Olvasóinknak e regénnyel nagy élvezetet biztosítunk.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

VÁLTOZÁS A MAGYAR AMERIKAI BANKBAN. Bryan H. Vilmos ur, aki a Magyar Amerikai Bank élén állt s akit kedves modoránál fogva a bank minden ügyfele megszeretett, az elnöki állásról lemondott. Fríresztésünk szerint az elnökség egyelőre betöltetlen marad s az ügyvezetést Boross Jenő alelnök ur vette át.

MAGYAR BEVÁNDORLÁS. A bevándorlás, értjük alatta az általános bevándorlást, még mindig nincsen emelkedőben. Kivétel csak a magyarországi bevándorlás tesz, mely, ha lassan is, de ismét emelkedik. S jellemző, hogy most a fajmagyar bevándorlás felülmulja a magyarországi nemzetiségek bevándorlását. Így a lefolyt héten Magyarországból ideérkezett háromszázöt bevándorló közt száznyolcvan magyar találtunk, ellenben csak 78 tót, 39 svábot, 49 horvátot és 28 román.

Az ideérkezettek közül New York államban maradt 9 magyar, 10 tót, 2 sváb, 6 horvát és 2 román. Pennsylvania ment 11 magyar, 12 tót, 3 sváb és 3 horvát. Ohio államba utazott 16 magyar, 12 tót, 11 sváb, 2 horvát és 8 román. New Jerseybe ment 9 magyar, 7 tót, 4 sváb, 10 horvát és 3 román. Connecticutba utazott 6 magyar, 7 tót, egy sváb és 2 horvát. West Virginia ment 4 horvát és egy román. Missouri ment 8 magyar, 3 tót, 8 sváb, két horvát. Michiganba ment 5 magyar, 4 tót, 4 horvát és 2 román. Delawareba 3 magyar utazott. Illinois államba ment 9 magyar, 7 tót, 7 horvát és 4 román. Indiana ment 21 magyar, 11 tót, 5 sváb, egy horvát és 8 román. Wisconsinba ment 6 magyar, 3 tót, 5 sváb, 5 horvát. Californiába 3 horvát utazott.

A PERÉNYI-PER UTÓJÁTÉKA.

Említettük a múlt héten, hogy főt. Perényi László plébános urat a new yorki esküdték egyhangulag felmentették a rágalmozás vádjától, amelyet Várhelyi Lipót new yorki honfitársunk emelt ellene. A bíróság Várhelyi Lipót urat az összes költségek megfizetésében marasztalta el s az itteni törvények szerint Várhelyit, ha a költségeket lefizetni nem akarja, vagy erre nem képes, Perényi plébános elzárathatta volna. Várhelyi ur most a plébános ügyvédjeivel azzal fordult, járának közbe az oly sokak és igazságtalanul meghurcolt Perényi úrnak, hogy a fegyver élet nem fordítandó most ellensége és vádlója ellen, mert ő, Várhelyi, szegény ember, felesége is beteg s így költségek fejében

— habár a költségek több száz dollárra rugnak, — ötven dollárnál többet fizetni nem bír. Perényi plébános, aki már rég megbocsátott azoknak, akik minden áron botránypereket akartak a nyakába akasztani, meghallgatta Várhelyi urnak kérését s így a csunya dolgot valahára véget ért. Méltányosság-ból felemlítjük még, hogy Perényi plébános urat a múlt héten megtartott tárgyaláson a híres Amend és Amend ügyvédi cég betagja, Donnelly ur vélté nagy jogi érzéssel és tapintattal. Donnelly ur is csodálkozásait fejezte ki afelett, hogy akadnak emberek, akik papjukat viszik a bíróság elé.

MAGYAR VIRTUS. Szabó József honfitársunk, aki ez idő szerint a New Jersey állambeli Whartonban lakik, hosszú időközön át becsületben élt szatmármegyeyi lakóhelyén. Becsületben nevelte leányát is, aki, mikor felszánt, a mészalkai Nemes Mihályhoz ment férjhez. Egyszerre csak Nemes Mihály is elfogta a kivándorlási láz. Odahaza hagyta feleségét, gyermekét, kijött Amerikába. Whartonban kapott jól fizető munkát. Szorgalmasan dolgozott s küldte is haza a pénzeket feleségének, hogy jöjjön utána. Az asszony jött, de vele jött az apja is, aki ugyancsak Whartonban telepedett le. Most, hogy a munka megcsappant, Nemes Mihály sokat volt odahaza s kezdte feleségével, akivel azelőtt boldog házasságot folytatott, a civakodást. A minap annyira ment, hogy felholtra verte a szerencsétlen asszonyt. A brutális embert elfogták s most a morristowni börtönben ül. Ügyét értesítésünk szerint még csak október havában fogják tárgyalni. Szabó József, akit Whartonban is egyaránt tisztel mindenki, leányának sorsát annyira a szívére vette, hogy semmi szin alatt nem akar továbbra is Amerikában maradni. Nemsokára indul vissza Szatmármegyébe, magával viszi az unokáját is. Az asszony itt marad, hogy bevárja férje sorsának eldőlését.

SZÜLETÉSNAPI ÜNNEPSÉG.

Wárady Lajos trentoni bankár honfitársunk általános közkeveltségnek örvendő leánya, a bájos Vina kisasszony, vasárnap lett egy évvel — fiatalabb. A születésnap ünnepségek alkalmából ennek fiatal hölgyét közelből és távolból virágüdvözetekkel halmozták el s a vendégek egymás kezébe adták a kilincset. Mi, ha megköszönjük, de nem kevésbé őszintén kívánjuk, hogy a Wáradyék Ninája hosszú éveken át — fiatalodjék.

Repkény kétségbeesett modullal lépett közelébe a kiadóhoz:

— Uram, — szólott, — mondjon akármit, ami csak jól esik önnek, de ne tagadjon meg tőlem az ötven korona előleget... Hiszen, ha gazembernek mond, akkor is tudom, hogy csak a tiszta apai szeretet beszél önből... Gondoljon a szegény ikreimre, akik szívszakadva várják, hogy apjuk a rongyos cipőcskéjük helyett újat vegyen...

— Ma reggel születtek és más előrongyolták a cipőjüket? Különböznék mindegy, — én azt se bánom, ha sarkantus csizmát hordanak, de most már sürgősen kérem, hogy fozszon meg nagyrabcsült jelenlétől...

— Hát nem ad ötven koronát? — kérdezte vérbeforgó szemekkel a regényíró.

— Még ötven fillért se adok.

Repkény ég felé emelte a kezét, majd így szólott, miközben megvető és undorító pillantást vetett a nagyszakállas emberre:

— Isten önnel, most nem fogjuk többé látni egymást, csak a törvényszék udvarán, mikor uraságotat akasztani fogják...

Az író ezzel távozott a szőnyeges fészekből, a kiadó pedig meggyújtotta elaludt szivarját és újra hozzáfogott a prospektus írásához. Jöideg törté a fejét, aztán így folytatta a megkezdett szöveget:

„Örök szégyenfoltja lenne a magyar olvasóközönségnek, ha Repkény B. Lukácsot, a nagy regényíró már életében is be nem sorozná azok közé, akik hálájára és szeretetére méltók... A kultur-nemzeteknek meg kell becsülniök a maguk nagyjait, hiszen épp ebben különböznek a középkor barbár és műveletlen népeitől... Aki a Repkény össze-gyűjtött műveire [melyek különben kétkoronás havi részetekben is kaphatók], előfizet, nemcsak a korszak író-tüntetési ki, hanem a saját jóízűségét és intelligenciáját is...“

TÁRCZA.

REPKÉNY UR ÉS A KIADÓJA.

Írta: Szomaházy István.

A gazdag könyvkiadó egy napon — tavaszi nagytakarítás idején — sorra járta a hatalmas raktárakat, melyekben a legutóbbi husz esztendő eladatlan remekművei pihentek. Magyar származású költemények, melyekkel naiv szerzőjük valamikor a halhatatlanság bástyafokát akarta megostromolni, vastag könyvdramák, melyeknek alakjai hiába várták a boldog pillanatot, mikor a színpadon hussá és vérré lesznek. Többkötetes regények húzódtak meg békén a rájuk rakódó porrétegek alatt, s a nagyszakállú kiadó, akiről az írói kávéházakban azt beszélték, hogy szegény éhenkórászok zsírjából él, megfizető mosolygással nézte végig a megsárgult papírtömeget.

— És ezekre költöttem én a drága, finom készpénzemet, — mondta keserűen az első segédjének, aki főnökét egy kézilámpával a sötét raktáron végigkálauzolta.

A segéd helyeslőleg bólintott, a gazdag könyvkiadó pedig néha dühösen odarugott egy-egy könyvrakás felé, s ilyenkor úgy képzelte, hogy magát a kéltötöt rugja meg, akinek volt szíve hozzá, hogy ezekért a silányságokért pénzt kérjen tőle.

— És még ezek mernek arról beszélni, hogy a könyvkiadók vérszopó piócák, — szólott megbotránkozva, miközben belső meggyőződéssel köpött ki egy-egy alanyi költő művei előtt.

Éppen távozni akart a raktárból, hogy az irodájába visszatérjen, amikor a tekintete egy óriási dombra esett: egy dombra, mely csupa vastag könyvből volt felhalmozva a helyiség egyik sarkában.

— Hát ez micsoda? — kérdezte az írók patronusa, miközben a könyveket fedő ponyvát óvatosan félreléptette. A szolgálatkész segéd kivett egy kötetet a sok közül.

— Ezek, kérem, a Repkény ur összegyűjtött művei, — mondta alázatos hangon.

A kiadó akkorát ugrott, mint egy gummilabda.

— Hogy mondta? A Repkény ur művei? De hiszen én azt hittem, hogy ezek a silányságok úgy kelnek, mint a péksütemény! Mennyi lehet itt ez a rakás?

— Legalább is háromezer példány.

— Szóval, éppen annyi, amennyi annak idején a nyomdából rendeltünk. Repkény ur művei tehát teljes számban a nyakunkon maradtak. És ennek az embernek adtam én még a múlt hónapban is száz korona előleget!

A segéd néma tisztelettel hallgatta végig főnöke fájdalomkitörését, majd a kézilámpával kivilágította előtte a raktárhelyiség lépcsőfeljáróját. A kiadó dühösen szaladt fel az üzleti irodájába, s becsöngette Prokschot, a cégvezetőt.

— Mi a maga véleménye Repkény urról? — kérdezte villogó szemmel a kis emberkétől.

— Az, hogy ő a modern irányzat legtehetségesebb művelőinek egyike, — válaszolta bizonyos ünnepléssel a cégvezető.

A kiadó megrázta a fejét.

— Az én véleményem egészen más: én Repkény urat nyomorult szédelőnek tartom, aki a drága pénzemet alátomos módon kicsiklandozta a zsebéből... De most nem éről van szó, hanem arról, hogy valahogyan tud kell adnunk ezeken a sületlenségeken... A közönség, ha ügyesen ajánljuk neki, még az idomított kecskébékát is megveszi, miért ne venné hát meg a Repkény ur műveit is? Adjon csak ide papírost és tintát, majd mindjárt megmutatom én magának, hogyan kell megírni egy tisztességes prospektust...

A cégvezető lóhalálában rohant az írószekért, s a kiadó, miután jó ideig rágicsálta a tolla szárát, végre hozzáfogott a prospektus megszerkesztéséhez. Ezt írta:

„A magyar közönség valószínűleg csak a jövő századévekben fogja megtudni, hogy kije volt Repkény B. Lukács a hazai irodalomnak... Ebben a szerény, egyszerű, de csodálatos finomságokkal rendelkező férfiban mindazok a kvalitások megvannak, melyek a halhatatlanságot biztosítják... Fantáziájában ott ragyog a napkelet minden színpompája, előadása pedig oly megkapó, és művészi, hogy a külföld legnagyobb elbeszélőivel is bizvást felveheti a versenyt... Ez az ember mindig büszkesége lesz a maga korának, s az irodalomtörténeti, aki e század költői termékeit vizsgálja fogja, bizonyára Repkény B. Lukácsnak is hahozás nélkül ki fogja utalványozni a jól megérdemelt halhatatlanságot...“

Eddig haladt írásában a nagyszakállú könyvkiadó, amikor az egyik segéd óvatosan benyitott az elegáns irodába.

— Bocsanat, — mondta alázatos hangon — odakünn egy ur várakozik, aki sürgős ügyben tisztelkedni óhajt a főnök úrnál...

— Ki az?

— Repkény, regényíró ur...

A kiadó úgy ugrott fel a helyéről, mintha egy mérges vipera csipte volna meg.

— Repkény, regényíró ur? — kiáltotta azon a vészitjósó hangon, melyen a himlőhelyes lordok szoktak beszélni a raktár polczain heverő regényekben.

— Hát csak bocsássa be, mert én is alig várom, hogy azzal a derék gentlemannel beszélhessek...

Pár pillanat múlva egy sápadt, zülött külsejű férfi hajlongott a kiadó irodáza előtt.

— Nagyságos uram, — kezdte a vendég, — mindenekelőtt nagybecsű elnézését kérem azért, hogy sürgős elfog-

laltsága közben zavarni bátorkodom. De ha megtudja, miről van szó, bizonyára megbocsátja tolakodásomat, hiszen az ön nemes szívét a magyar irodalom minden munkása ismeri és bámulja...

— Miről van szó? — kérdezte visszafojtott haraggal a könyvkiadó.

— Arról, nagyságos uram, hogy kedves nóm ma reggel egészséges ikrekkel ajándékozott meg. Ez bizonyára igen nagy öröm nekem, de egyuttal súlyos gond is, mert a mai gyermeknevelés, fájdalom, sok pénzbe kerül. A takarékpénztárakhoz nem nyújthatok be váltót, mert két másodperc múlva következetesen visszanyújtják, arra gondoltam tehát, hogy az ön apai szívéhez fordulok: szánja meg az ártatlan kicsikéket, akik most készülnek kilépni az élet háborgó tengerére.

— Vagyis, ön pénzt akar, ugyebár?

— Nem pénzt, csupán ötven korona előleget... Egy anyát, két gyermeket, s egy szerencsétlen apát tesz boldoggá Nagyságod, ha szerény kérésemet teljesíteni kegyeskedik...

Repkény ur nem folytathatta szavait, mert a kiadó csipőre tett kézzel, villogó szemekkel állt meg előtte a süppedő szőnyegen.

— Ember, — kiáltotta oly hangon, hogy szinte a mennyezet is megrepedt ijedében, — ember, mondja meg, hogy minek néz engem: részegnek, vagy szabadon járó örlütnék? Pénzt akar tőlem, késpénzt, mikor még annyit se kerestem önön, hogy a könyvei boríték-lapjait kifizethessem? Egyáltalában honnan vette ön azt a hallatlan merész-séget, hogy irodalommal akarja megke-rezni a kenyerét, ahelyett, hogy dijnok lenne a törvényszéken? Mi jogon lopja ki a zsebéből a százakat és az ezre-reket, amikor egy művelt szakácsné legalább is úgy ért az irás mesterségé-hez, mint maga? Menjen, menjen, — és ne kiertve tőlem, hogy őszinte legyek, mert még olyat találnék mondani, hogy saját magam is megbánnám...

MAGYAR ESTÉLY ANGOL KÖNYVTÁRBAN. A Tompkins Square könyvtárának általunk ismételte említett magyar estélyét tegnap este tartották meg. Fényesen sikerült. Az est lefolyását és a műsor egyes pontjait lapunk keddi számában fogjuk kiemelten méltatni.

„ADJ A TÓTNAK SZÁLLÁST”. Neha a magyarra is ráillik ez a régi példabeszéd. Mert ha nem is ver ki a házból, ha szállást adsz neki, de meglop és odébb áll. Ezt tapasztalta Hajas Orbán honfitársunk, aki Ambridgeon a házához fogadta Kázmér Lajost, akit azelőtt nem látott soha. Kázmér fázott és éhezett, Hajas pedig adott neki hajlékot és kenyereket. Hajléka most is van ugyan Kázmérnak a beaveri börtönben, de ez nincsen egészen az inyére. A börtönbe pedig aképp került Kázmér, hogy meglopta a jöltevéjét. Mikor ugyanis már hónapokon át élésködött Hajasékon, Kázmér egy reggelén magához vette Hajas pénzt és szó nélkül megugrott. Hajas nem hagyta azonban annyiban a dolgot, üldözötte vette Kázmért, aki most a beaveri börtönben tündököl el azon, hogy mégis kár volt meglópnia a jöltevéjét.

GUSZTI BÁCSI BETEG. A new yorki magyar kolóniának egyik legrégebb, legismertebb és feltétlenül legkedveltebb tagja, Barna Gusztáv ur, a derék „Gusztai bácsi”, a hét elején aggyólyosan megbetegedett. Örömmel értesülünk arról, hogy a new yorki magyar „bácsi”-ja már jobban érzi magát.

VÁLLALKOZÓ SZINÉSZNŐ. Boros Ferike színművésznő, aki egy időn át a new yorki magyar színtársulatot akarta a bukástól megmenteni, azután pedig színi és angol nyelviskolát nyitott, most vállalkozó szellemének újabb jelét adta. Atlantic City-ben, mely előkelő üdülőhely hírében áll, magán-szállodát nyitott. Mint első vendéget, Talmányi György new yorki honfitársunk nevére üdvözölhette, aki idegábratalmi ellen kereste fel Atlantic Cityt. Boros Ferike urónéknak sok szerencsét kívánunk ez újabb vállalkozásához.

BRAUN MÁRKUS HAZAÉRKEZIK. Braun Márkus külön bevándorlási biztos hosszabb európai körutjáról holnap, szombaton érkezik vissza New Yorkba. Braun ur értesülésünk szerint az elnökválasztás előtt nem fog újabb körutra indulni, sőt, amint halljuk, leteszi hivatalát, amelyben eredményesen működött, hogy teljesen a politikai életnek szentelhesse magát.

VERHOVAYÉK ÉVI FŐGYŰLÉSE. Kedden kezdődött Hazletonban a Verhovay betegsegélyező egyesület évi főgyűlése, amelyen Perényi Béla ur képviseli a Bevándorlót. A főgyűlés holnap, szombaton fog véget érni. A Verhovay-Egyesület az utolsó években oly rohamos fejlődésnek indult, hogy ma holnap az amerikai magyarság leghatalmasabb betegsegélyező szövetsége lesz. Az egyesület szinte mesés sikere első sorban Aroncsky József főelnök és Deák Vladimír főtákar el nem lankadó buzgalmának köszönhető.

SOMLYÓ ARNOLD HAZAUTAZIK. Somlyó Arnold ur, a Baldwin-féle zongoragyár forrásvezényese s a new yorki magyar segélyegylet volt alelnöke, e hó 30-án hosszabb tartózkodásra Magyarországra utazik. A new yorki magyar kolónia e derék és áldozatkész tagját még csak ősszel fogjuk ismét körünkben üdvözölhetni.

MOCSÁRI NEM AKAR KEGYELMET. A hazai lapok nyomán felemlítettük, hogy Mocsári Ignác volt körmeneti tanító, jelenleg Trentonban élő honfitársunk, muraszombati ügyvédje útján a reá kiszabott büntetés elengedéseért könyörgött, mert szeretne visszatérni Magyarországra. Mocsári ur annak kijelentésére kér fel bennünket, hogy ő kegyelemért nemcsak hogy nem könyörgött, de kérgelmet el sem fogadna. Ő, aki ártatlannak érzi magát, arra kérte ügyvédjét, hogy perének újból való felvételét eszközölje ki.

ELNAPOLT ÜLÉS. A new yorki magyar segélyegylet igazgatóságának múlt kedden kellett volna megtartani rendes havi ülését. Ezt az ülést közbejött akadályok következtében a jövő keddre, e hó 19-ére halasztották el. Kivánatos volna, hogy az igazgatóság, mely annak idején a magyar kórház ügyét nemes hévvel karolta fel, tudtára adja a magyarságnak, hogy a szép eszméről miért hallgatnak most állandóan és következetesen.

MAGYAR DALÁRDÁK VERSENYE. A múlt év december havában New Yorkban megtartott magyar da-

lárdák első dalversenyén a jury aképp határozott, hogy az ez évben megtartandó második dalversenyt szintén a new yorki magyar ifjúsági kör és daltestülete rendezze. A dalverseny december hó 25-én, karácsony első napján, este lesz megtartva a Lexington Opera House [Terrace Garden] negytermében. Az ifjúsági kör és daltestülete erre az alkalomra egy dalműre létszáz korona pályadíjjal pályázatot hirdetett. A pályázati hirdetmény az összes hazai napilapokban megjelent, a lejárati határideje május 31-ike. A pályázat, úgy látszik, a legjobb eredménnyel fog végződni, mert már a mai napig is hét pályamunka érkezett be. Ugyancsak szép és nemes mozgalmat indított meg az ifjúsági kör és daltestülete. Arról van ugyanis szó, hogy az összes amerikai magyar dalárdákat szövetségésre fogja felhívni. A jövőben aztán a dalszövetség rendezné évről-évre a dalversenyeket. Hisszük, hogy eme szép és nemes törekvéseket minden tekintetben siker fogja koronázni.

KIS TÜKÖR.

Apróságok az amerikai magyarság köréből.

Hunfalvy törököt fogott. A furfangos fiskális a következő szomorú történetet mesélte el a minap:

„Telefontalt szombaton a Jefferson Market Court-ból, hogy van egy ember náluk, egy török, senki sem tud vele beszélni, menjen le. Hunfalvy le is ment. Odavezették a törökhöz, aki maga alá szedett lábakkal ült. A feje turbánnal volt jól bebugyolálva s a fehér gyolcs között nagy, széles, vörös foltok ütöztek ki. Nyilván a vér szivárgott át.”

—No, ennek mokányul beadtak. — dörmögte a furfangos fiskális és nagy igyekezettel akarta törökül üdvözölni, ami azonban nem sikerült. Annál jobban sikerült a töröknek következő beszéde:

—Szinte magyarnak tetszik lenni, hogy éppen úgy tetszik a szót kiejteni, mint én?

—Magyar! Hát maga nem török?

—Nem! Holay János a nevem!

—Hát mi a baj?

—Bejöttem kérem, hogy haza menek és az uton találkozik egy léddel, osztán elmentem mulatni egy résztörántba, annak a kis rumjában. Osztán a lédi rendelt finom drinköket osztán itunk.

—Mit ittak?

—Nem t'om a nevit, de szalmán kell kihuzni a polárbul. Osztán gyütt még egy lédi meg egy dzsentimén osztán rendeltek csampányt, hogy majd kirugta a stopszlija a szememet.

—Ki fizetett?

—Addig én, mert vót monim.

—Mennyi?

—600 dollár.

—Már nincs?

—Nincs. Mikor fizetni kellett a csampányért, hát nem vót moni. Mondom neki, az én léddimnek, hogy „ju moni”, mire ő aszt felelte „no moni”, mire én dühösen mondtam megint, hogy „ju moni”, mire a dzsentimén nekem ugrott, oszt megütött, oszt arra én is ütöttem, oszt arra a pinczer is ütött, osztán már én nem tudtam ütni és bekötöttem a fejemet, osztán idehoztak és aszt hitték, hogy török vagyok és osztán a 600 dollárom sincs meg, hát osztán láttam, hogy az ilyen finom léddikkel én nem tudok társalogni.

—Hát én ügyvéd vagyok.

—Vissza tudja szerezni a monimat?

—Hol mulattak, kivel és mikor?

—Ha én aszt tudnám!

—Akkor csak egyféleképpen szerezheti vissza a 600 dollárját és...

—És?

—Menjen vissza, barátom, dolgozni a bányába.”

A szász királyné elünt. A szász királyné utolsó levelének rendelkezéséhez képest kiutaztam Passaicra és a „Kvinszi strit” sarkán nyugalmisan vártam a „fekete szilkszuos magos léddre”, aki nagy félelmében az utczán volt kénytelen nekem találgatni adni. Vártam rá délután öt órától egész este nyolcegig, amikor a szilk szuotus lédi helyett egy boglyashaju kis leány szólított meg:

—Maga várja a királyné nénit?

—Én.

—Bizony Isten? — kérdezte kételkedve.

—Bizony Isten! — válaszoltam én, mert sejtettem, hogy nagy dolgok történhetnek. Mint ahogy történtek is. Átdótt egy levelet. Feltörtém a bor-

téket és egy mézárós levélpapírján a következő sorok állottak:

„Méjjen tisztelt Uram! Kiráji férgem titkos kémei megtaláltak, tovább bujdosok. Valahol tán nyuktot lellek. Ne téveszen ösze az az aszony akinek Flórenczbe gyereke született nem én vagyok. Tozeli el van mellettem és együtt agódnak. Maradok teljes tisztetellel a halárra üldözött, aki koronájért attam a szerelmet.

Lujza,

a szász kiráj vót felesége.” Akra.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

BENEVOLUS. Szives sorait és cikkeiket köszönettel vettük. Ne vegye tőlünk rossz néven, ha közlését megtagadjuk. Értjük és megosztjuk felháborodását. Neha azonban nagyobb eredményeket bírnak felmutatni a — hallgatással. — Olvasta a Kassai Hírlap-ot?

KISS IMRE, South Lorain. Tisztán „mükedvelői egylett”-re vonatkozó alapszabályok nem állanak rendelkezésünkre. Ha e sorok folytán egyik, vagy másik olvasónk beküld nekünk ilyen alapszabályokat, azonnal továbbítani fogjuk.

J. GY. W—N. Levele megrendített bennünket. Mi önmagunk nem bírnak változtatni során, nyilvános gyűjtés pedig a mostani munkaviszonyokra való tekintettel alig járna eredményre. Levelét áttettük a new yorki magyar konzulátushoz, habár tudjuk, hogy nekik sincsen pénzalapjuk az ilyen célokra.

NE GONDOLJUNK ROSSZAT. Ismételve értesítjük, hogy egész halmozott levél érkezett az ön számára a kiadóhivatalunkba. Ha egy héten belül nem jelentkezik, a leveleket megsemmisítjük.

LENGYEL SÁNDOR, Reading. Magánleveleinknek kétségtelenül már birtokában van. Arról értesülünk, hogy a társasághoz is írt. Bátorra teheti. Nagyszabású és teljesen szolid vállalkozás.

DRÖTNÉLKÜLI TELEFON. Mindazoknak, akik a drötnélküli telefon-társaság részvényét dolgában kérdésekkel kerestek fel bennünket, azt feleljük: hogy a társaság feltétlenül megbízható.

IPAROS. Levelét nem közölhetjük. Minden esetre örülünk azonban, hogy kishirdetéseink révén boldog házasságot let. Gratulálunk.

PRAKTIKUS AJÁNDÉK.

A budapesti Lipótváros szeszencziója.

A Lipótvárosban a múlt héten — ahogy egyszerűen mondani szokták — visszament egy párt.

Ez még nem nagy dolog, különösen nem a Lipótvárosban, ahol a legtöbb házasságot tudvalegően nem az égen költik. Ez az eljegyzés is anyagi zavarok miatt bomlott fel, de nagyon mulatságos körülmények között.

A házasságot mint megkötendő szerelmi frigyét könyvelték el a társaságban, annál is inkább, mert a vőlegény vagyona köztudomás szerint jóval nagyobb, mint a menyasszony hozományá. Szóval, a dolog a fiatal ember részéről éppen nem látszott érdekházaságnak. A menyasszony családja részéről sem — egy ideig.

A vőlegény minden istenadta nap reggelén egy szép nagy virágbokrétaival kedveskedett a menyasszonynak és minden délután — amikor személyesen megjelent jövendőbeli családjánál — egy nagy doboz Kugler-cukrot hozott magával.

Egy napon a menyasszony anyja félrehívta jövendőbeli vejét:

—Nézze, édes fiam, — szölt hozzá nyájaszkodó hangon, amelyben azonban bizonyos keserű nyés árnyalat rezgett — ne küldögesse a leányomnak mindennap drága és haszontalan virágokat és ne hozzon mindig bonbonokat... Ha már kedveskedni akar neki: küldjön valamivel praktikusabb ajándékokat!

Praktikusabb ajándékokat! Ez a kívánság a gyuan mérgét csepegtette a vőlegény szívébe. Dühösen távozott és még aznap délutánján felküldött a menyasszonynak — HAT DARAB JAEGER ALSÓNADRÁGOT... Mánnap pedig a jeggyűrűjét.

FIA ELLEN.

Egy miskolci lapszerkesztő édesapja.

Régi középkori krónikákban találjuk csak mását annak a modern „családi tragédiának”, mely egy miskolci újság nyílt-terében játszódott le egy nyilatkozat formájában. Csak a középkorban voltak romantikus apák, akik az igazságért való harcban, ennértük ellen is sikra szállottak és fiuk, akik atyjuk ellen fordultak a nagy közj érdekében.

Ma így fest a kétségtelenül mulatságos dolog:

Hamburg \$23.00
Rotterdam \$24.00
Antwerpen \$25.00
Bremen \$26.00

a „New York—Rotterdam St. Sh. Co.” és a „New York—Continental Line”

ELSŐRANGU, KÉNYELMES, KETTŐSCSAVARU GYORSHAJÓIN.

Felvilágosításért forduljon a Nemzetközi Utazási Irodá-hoz.

Igazgató:
LANG JÓZSEF, 1496 Second Ave. New York
MAGYAR BANKHÁZ. — LEGGYORSABB PÉNZKÜLDÉS.

The Radio Telephone Co.

DRÖTNÉLKÜLI TELEFON TÁRSASÁG
Alaptöke kétmillió dollár. Alaptöke kétmillió dollár.

The Ellsworth Company

43-49 Exchange Place, New York.

Hogy ezt a találmányt, mely a távbeszélés terén máris forradalmat idézett elő, kibővíthessék és a világ minden részében értékesíthessék, a társaság újabb részvények kibocsátását határozta el.

EGY RÉSZVÉNY ÁRA TIZENÖT DOLLÁR

A társaság, mely a részvényeket megvételre felajánlja, nem új. A társaságot épp oly előnyösen ismerik, amilyen előnyösen ismerik a találmányt. MELY AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK HADIHAIJÓIN MÁRIS HASZNALATBAN VAN s a tengernyagok legnagyobb meglepését vívta ki a maga számára. Aki tehát részvényeket vásárol, nem spekulál, hanem

ELŐNYÖS BEFEKTETÉST

eszközöl és pénzt jobban jövedelmezeti, mint bármily bankban, vagy bármily más vállalkozásnál. A RADIO TELEPHONE CO. az ő részvényeseinek máris fizetett minden részvény után osztalékot s ez az osztalék abban a mértékben nagyobbodik, amily mértékben a társaság működési köre nagyobbodik.

A RADIO TELEPHONE ELŐNYEI.

Aki ismeri az eddigi telefontársulatok üzletvezetését, tudja, hogy mily mesés haszonnal dolgoznak. A RADIO TELEPHONE — drötnélküli távbeszélés — a régi társulatoknál sokkal nagyobb jövedelemmel van hivatva dolgozni először is azért, mert a költséges drótok lefektetése feleslegessé válik, másodsor pedig azért, mert a működésre semminemű államtól, semminemű hatóságától nem kell költséges engedélyt vásárolnia.

TÁVIRÁS ÉS TÁVBESZÉLÉS.

A közönséges távirásnál, a DRÖTTAL VALÓ távirásnál itt Amerikában EZER dollárnyi befektetés manap megér SZÁZÖTÖTVEZER dollárt. A DRÖTNÉLKÜLI táviró körüli befektetések még ezt a hasznot is felülmulják. Így vagyunk a TELEFONIROZÁSSAL, a távbeszéléssel is. Aki a régi telefon-rendszer berendezésénél SZÁZ dollárt befektetett, ma gazdag emberré lett. Aki az új, a DRÖTNÉLKÜLI telefontársaságba fekteti a pénzt, még nagyobb, hamarjában ki sem számítható hasznot fog huzni.

VEGYÜNK RÉSZVÉNYEKET

amíg olcsók. MA még TIZENÖT dollárral lehet venni egy részvényt, RÖVIDRE talán még HUSZ dollár lesz az ára s ki mondhatná meg, hogy egy év múlva mennyire fog kerülni egy részvény? Szegény is vásárolhat, gazdag is. Egynehány részvény idővel oly tökélt képviselhet, melynek gyümölcséből meg lehet élni.

AKI VENNI AKAR, IRJON MAGYAR NYELVEN.

IRJON AZONBAN, MIHELYT E HIRDETÉST ELOLVASSA, E CZIMRE:

The Ellsworth Company,
43-49 Exchange Place, New York.

BOYANCE HALL

105 EAST 63-ik UTCZA, NEW YORK

A Lexington és Park Avenuek között.

KIVÁLÓ ÉTTEREM. TÁGAS TÁNCZTEREM.

— Mulatságokra és gyűlésekre felette alkalmas. —

BOYANCE JÓZSEF, tulajdonos.

SZABÓ LAJOS POSTAMESTER

CHROME, N. J. ÉS VIDÉKE

Egyedüli magyar közjegyzője. Hajó- és vasuti jegyek törvényes ügynöke. Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10,000 óvadék van letéve. Minden reám bízott törvényes ügyeket a legzakoszerűben elvégzek. Tanácsot és utbaigazítást ingyen adok. Czim: LOUIS SZABÓ, CHROME, N. J.

Egy miskolci újság szerkesztője: Sassy akár lapjában, akár a bíróság előtt hozza tudomásunkra, avagy felettes hatóságunkhoz jelentse be; amig ez meg nem történik, addig, mint tisztességünkben megtámadott férfiak, a cikkben foglalt gyanúsítást hazug rágalomnak, őt magát pedig hazug rágalmazónak tekintjük.”

A nyilatkozatot aláírta a városi tanács mind a kilencz tagja, köztük az egyik, városi tanácsnok: Sassy Árpád, a rágalmazónak bélyegzett lapszerkesztő — édesapja.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érkeinek szentelt folyóirat

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN.
A „Bevándorló” újságválalat: Makray Aladár.
Szerkesztő: SINGÉR MIHÁLY.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
227 EAST 13th STREET, NEW YORK.
Telefonszám: 4350 ORCHARD.
Pittsburgi iroda: 2307 Forbes st., Pittsburg, Pa.
(A pittsburgi első magyar gyógyszerár helyiségében.)
Irodavezető Znamenák Gyula.
Passaic iroda: 16 Monroe St., Passaic, N. J.
Irodavezető: Rimaszécsi Szegedy Gyula.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
New York város egész évre ..... \$3.—
Egyesült Államok egész évre \$2.50
Magyarország egész évre ..... \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY.
Published by the „Immigrant” Publishing Co.
Aladár Makray.

Edited by MICHAEL SINGER.
Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York.
Telephone: 4350 ORCHARD.
Pittsburg offices: 2307 Forbes st., Pittsburg, Pa.
Manager: Julius Znamenák.
Passaic offices: 16 Monroe St., Passaic, N. J.
Manager: J. R. Szegedy.

SUBSCRIPTION RATES:
For New York City, 1 year ..... \$3.—
For the United States 1 year \$2.50
For Hungary, 1 year ..... \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905,
at the Post Office at New York, N. Y., under
the act of Congress of March 3, 1879.

„Az Amerikai Magyar Sajtó-Egyesület tagja.”
„Member of the American Hungarian Press Association.”

SZILÁNKOK.

—Amióta mint lehetőségével számítanak azzal, hogy Roosevelt Tivadar elfogadja az elnöklőlést, szaporodnak az ellenségei és ezzel ellene a vádak.

—Most a zsarnokság vádját emeli Roosevelt ellen az Egyesült Államok szenátusának egyik tagja. Azért vádolja azzal, mivel Roosevelt Tivadar mint a hadseregnek legfőbb parancsnoka egy katonatisztet — áthelyezett.

—Aki egyebet nem tud felhozni az Egyesült Államok elnöke ellen, hajtsa meg terét előtte. Ha Rooseveltnek hosszú politikai pályafutása végével egyebet nem tudnak a szemére vetni, csak azt, hogy egy katonatisztet áthelyezett, akkor bizony nem szabad Rooseveltet letűnni engedni a politikai küzdeletről, akkor ennek az országnak még nem volt Roosevelthez hasonlítható elnöke, polgára.

—A vén Európában halottat támasztanak. Fel akarják támasztani a rég porrá vált hármasszövetséget.

—A hármasszövetség létezésének bizonyítékát abban találják, hogy az olasz király sürgönyileg üdvözölte az osztrák császárt jubileuma alkalmából.

—Az olasz nép tudvaleg a nyílt utcán elégette Ferencz József képét. A nép érzelmei azonban nem számítanak azok szemében, akik merő kedvtelől letagadják a valódi tényeket.

—Magyar mágnások emeltek Schönbrunnba, hogy az osztrák császárral együtt ünnepeljék ezernyelvesszázadnyolcvencz december másodikának hatvanadik évfordulóját.

—A kutya megharapja a lábat, a mely őt megrugta. A magyar mágnás megcsókolja.

—Pittsburgban az üdv hadserege temetési jelenetet rögtönzött az utcán, hogy magára irányítsa a nép figyelmét. Majd az üdv hadseregének kapitánya halotti ruhában a koporsóba feküdt s onnan intézett beszédet a néphez.

—Az üdv hadserege, különösen itt Amerikában, nagy emberbaráti munkát végez. Ami üdvöset azonban az egyik oldalán végez, azt lerontja a másik oldalán czirkuszba illő mutatványaival.

—Mikor a dánosi cigányok ügyét tárgyalták Budapesten, sikamlós dolgok kerültek szóba. Az elnök a jelenlét hölgyeket távozásra kérte fel. Nem távoztak. Akár a new yorki dómák a Thaw-per tárgyalásakor. Pedig a magyar asszonyokról szeretjük hinni, hogy — asszonyok.

AMERIKAI DOLGOK.

AZ ÖRÜLT ANYA. Hosszu idő óta betegeskedett már Lofgren Emma asszony, aki szerdán pillanatnyi elmezavarásban két gyermekét, a hathónapos Juliát és a három esztendő Arthur megfogadta és a második emeleten levő lakásának ablakán kidobta őket az utcára. Mindkét gyermek életveszélyes sérüléseket szenvedett.

TORNADO OHIOBAN. Woodwardból, Ohio államból sürgönyözik, hogy a várost és mintegy 25 mérföldnyire körülötte a vidéket rettenetes szélvihar pusztította el. Egyes kisebb helységeket az eddig meg nem erősített hír szerint teljesen elseperte a vihar a föld színéről. Az emberlétzek számát nagy, de biztos értesülések eddig nem érkeztek be.

A MUNKÁS BOSZUJA. A Brooklynhoz tartozó Williamsburgban levő American Sugar Refining Co. gyárában dolgozott mint keverő Babelwitsch András. A minap Babelwitsch kisére kaptosán talált munkába állni, mire a gyár vezetője felszólította, hogy távozzék. A részeg munkás ahelyett, hogy szót fogadott volna, meg akarta támadni a gyár vezetőjét, mire ez az egyik örrrel, Meyers Ferenczel egyszerűen kidobatta őt az utcára. Szerdán reggel Meyers rettenetesen összeszurkálva megtalálták a gyár közelében. A gyilkos merényletet boszúból Babelwitsch követte el, akit a rendőrség keres. Meyers állapota aggasztó.

GYÁROSOK GYŰLÉSE. Az amerikai gyárosok szövetsége a hó 20-án New Yorkban gyűlést tart, hogy közös érdekeiket megbeszéljék és aszerint foglalkozjanak a legzérösebb politikai pártállással. A gyűlésnek a tulajdonképpeni célja az, hogy ellensúlyozzák a szervezett munkások ama törekvéseit, melyeket politika útján akarnak megvalósítani. A gyárosok nem a szervezett munka ellen akarnak állást foglalni, hanem csupán a munkásszövetségnek a 8 órai munkaidő, a bojkott stb. mellett indított mozgalmát akarják ellensúlyozni.

LÉGHAJÓ. A North Carolina állambeli Manateoban az Ohio állambeli Daytonból való Wright testvérek léghajójukkal felszálltak és az első próbát szerencsésen megítették, anélkül, hogy a legkisebb baj érte volna őket.

EVANS UTBAN. Az Egyesült Államok nagy hajórajának főparancsnokságát Evans tengernagy letette és most utban van vasuton Washington felé. A tengernagyot Utah államban, Ogden pályaházában nagy ünnepségekkel fogadták.

HURCZOLKODNAK. Az a hír járja, hogy a Tammany társaság a 14-ik utcában levő főhadiszállását egy modernbb és kényelmesebb otthonnal akarja feleltetni. Ugy hírlik, hogy a híres Tammany Hallt eladják és hogy a város felső nyugati részében, közel a Central Parkhoz, egy új palotát építenek.

SOK SEBESÜLT. A new yorki magas vasút 144-ik utcai fordulójánál, a 3-ik avenuei vonalon, szerdán két vonat összeütközött. Hét asszony, három gyermek s az egyik vonat vezetője, akit állítólag a szerencsétlenségért a felelősség terhel, megsebesült. Életveszélyesen senki sem sebesült meg. Az említett vonatvezetőt, Ammerman Vilmost, miután a mentők sebeit bekötötték, a rendőrök letartóztatták.

KILENCZ BÁNYÁSZ HALÁLA. A Pennsylvania állambeli Wilkesbarreből sürgönyzik, hogy a Temple Coal & Iron Co. egyik szénbányájában bányaléggrobbanás történt, melynek következtében kilencz ember szonnal meghalt és 12 bányász többé-kevésbé súlyosan megsebesült.

MOROK ÁLDOZATA. Allan Gardot, a Philippini szigetek lanai kormányzója egy bennszülött a minapában megsebesítette. A kormányzó a legmondosabb orvosi kezelésben részesült. A kapott seb következtében többször megoperálták, de minden fáradozás hiábavaló volt, Allan Gardot az orvosi tudomány képtelen volt megmenteni az életnek.

ARANY A HAMUBAN. Lapunk előző számaiban már bővebben írtunk az Indiana állambeli Laporten történt

többszörös gyilkosságról. Azóta folytatást arról volt a szó, vajjon a gyilkosnak tartott Bunneshné csakugyan megmenekült-e és megszökött-e, mint hitték, vagy pedig beleégett a lakásába, melynek romjai alatt négy felismerhetlenségig összeégett holttestet találtak. Most egy munkás a hamu közt aranyat talált és megállapították, hogy azok az aranydarabok fogak, melyek a Bunneshné tulajdonát képezték. S ily módon megállapították, hogy az is, hogy Bunneshné is beleégett a házba.

NAGY LOPÁS. Lapunk múlt számában megírtuk, hogy az Allegheny National Bank pénztárosát, Montgomeryt a rendőrség sikkasztás vádjá miatt letartóztatta. Azt hitték, hogy Montgomery egy félmillió dollár sikkasztott. Egy Tenner nevű pittsburgi milliomos kezességet vállalt Montgomeryért, akit így szabadon is bocsátottak. Közben megindult a vizsgálat és az állami bankvizsgáló megállapította, hogy a Montgomery által sikkasztott pénz összege 1,125,000 dollár. Mikor ez kétségtelenül bebizonyosodott, Tenner visszavonta a kezességet, mire Montgomeryt letartóztatták. A bank, dacára az óriási veszteségnek, nem került zavarok közé.

RÉTHY LAURA

A new yorki Lyric színházban énekel.

Réthy Laura, a magyar énekművésznő, aki egy olasz dalársullal kötött szerződést, a múlt héten Bostonban énekel társulatával, ahol óriási sikereket aratott.

Az operatársaság most New Yorkba rándul s itt a 42-ik utcai Lyric színházban fogja tartani előadásait. Réthy Laura a Lyric-színházban kedden, a hó 18-án lép fel a „Trubadour”-ban. Remélhetőleg honfitársaink sem maradnak el a bostoni magyarok mögött, a kik Réthy Laurát nagy ünneplésben részesítették.

MEGMENTIK A HAZÁT.

Fényes gyűlést a Fehér Házban.

Roosevelt Tivadarnak, az Egyesült Államok elnökének kezdeményezésére szerdán fontos értekezlet vette kezdetét a Fehér Házban, Washingtonban.

Az értekezleten a köztársaság negyven államának kormányzói és egyenlő társadalmi előkelőség vesz részt. Az értekezletet holnap, szombaton fogják berekeszteni s ez okból csak lapunk keddi számában fogunk vele kimerítően foglalkozni.

Az értekezlet után módot keresnek arra, hogy véget vessenek az Egyesült Államok természetes gazdasági forrásaival szemben eddig szőtt rablógarázdálkodásnak.

DEPORTÁLT MAGYAR.

A hazai kivándorlási hatóság büne.

A magyarországi kivándorlási hatóság vétkes hanyagságának tudandó be, hogy Németh Kálmán honfitársunk, a kinek Lamek Lajos nevű sógora New Yorkban a 14-ik utca 640-ik száma alatt lakik, a koldusnál is nyomorultabb állapotban megy vissza a Pannónia hajón Magyarországra.

Németh Kálmán a múlt évi október 3-án érkezett ide a Carpathia hajón. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy nagyfokú szívbeteg volt. Persze nem bocsátották partra, hanem elhelyezték a kórházban, ahol mostanáig állottak, visszatoloncolását persze elhatározták.

Szerdán ültették a Pannóniára, a mely viszi vissza. Ha Fiumében valamivel nagyobb gondot fordítanak a kivándorlóra, Németh Kálmánt megmentették volna a költséges ideutazástól és a kényszer visszautazás borzalmaitól.

A kivándorlási hatóság nyilván minjennel törődik, csak a — kivándorlók nem.

A NAGYVILÁGBÓL.

EGYESZTENDŐS KATONA. A spanyol király kis fia, Alfonz asturiai herceg, születésének első évfordulóján letette a katonai hűségkötést és a király testőrezredébe mint közlegény lett besorozva. — A királyné, aki áldott állapotban van, a királyi nyaralóra vonul vissza, ahol a második gyermek megérkezéséig teljes nyugalomban töltheti idejét.

FÉLTIK A HERCEGET. Eulenburg herceget, akit hamis eskü vádjá miatt végre mégis csak letartóztattak, a bíróság a felajánlott félmillió márká kezesség ellenében sem hajlandó szabadlábra helyezni. Attól tartanak, hogy a herceg, akit betegségére való tekintettel a rabkórházban állnak, szabadonbocsátása esetén öngyilkosságot fog elkövetni.

A LUJZA FIA. Flórenzből kábeljezik, hogy a szász király elvált felesége, Toselli zongorista neje, egy egészséges fingerneknek adott életet. Az ifjú pár 1907. szeptember 25-én kötött házasságot. Toselli 24 esztendő, Lujza hercegnő, a felesége pedig 13 évvel idősebb.

FOGYNAK A FRANCZIÁK. A statisztikai kimutatás szomorú adatai nagy keserőséggel töltik el a francziákat. Ők hozták be a maguk kényelmére az egy, legfeljebb két gyermekes házasságokat. A sok gyermek sem nem előkelő, sem nem kényelmes, de meg sok gondot is okoz, még azonfelül árt a szépségnek is, mert a sok gyermekes anya hamarabb vénül. Ennek a gondolkodásnak mutatja a szomorú eredményét a fennebb említett statisztika, mely szerint Franciaországban a születések száma napról-napra csökken, a halálozások száma folyvást növekedik, úgy ahogy Franciaország népessége a helyett, hogy szaporodnék, apad.

NAGY TŰZ. Madrid egyik legnagyobb régiségkereskedése, az egész világon jól ismert „Las Americas” nevű üzlet, valamint a szomszédságában levő bérházak porig leégtek. A lakóházaknak mintegy 300 család volt a bérlege, akik most hajléktalanok lettek.

KIHALLGATÁSOK. Ferencz József hosszú idő óta először kedden tartott a schönbrunni kastélyban általános kihallgatást, ami mellett bizonyít, hogy az agg uralkodó teljesen visszanyerte testi erejét.

Partos patika

KÉPES ÁRJEGYZÉKÉT

aki INGYEN akarja kapni

Írjon erre a címre:

PARTOS PHARMACY

160 SECOND AVENUE,

NEW YORK CITY.

SOMOGYI-BOROZÓ

1270 ELSŐ AVENUE, NEW YORK.

a 68. és 69-ik utcák közt.

HAZAI BOR. — HAZAI SZOKÁS.

HAZAI LEVEGŐ.

Magyarok, a borozóba menjünk!

— MINDEN SZOMBAT ESTE —

CZIGÁNYZENE.

KUN TAMÁS

PENZKÜLDŐ ÉS HAJÓJEGY ÜZLETE

a saját házában

ÓVADEK

New Jersey államnál \$20.000

a hajótársulatoknál \$5.000

New Jersey Állami közjegyző.

Mindenféle okmányokat hitelesít és a konzulátus által hitelesít.

Az utakat személyesen elkíséri a hajóra.

Levélczím:

LOCK BOX 97 — WHARTON, N. J.

SAGAN HERCEG ÉS GOULD ANNA. Gould Annával és Sagan herceggel négyen tisztában senki. Mikor innen elutaztak, az a hír tartotta magát, hogy megsebesült. Ez ellen azonban ők tiltakoztak legjobban. Annál furcsább azonban akkor az, ami következett. Olaszországba utaztak s már hetek óta folyvást együtt vannak s erősen hangoztatják, hogy meg fognak esküdni. Most Monte Carloban vannak s ott két hetet fognak tölteni.

VERSENYZŐK JAPÁNBAN. A new york—párisi autómobilverseny egyik résztvevője, a Thomas-kocsi Tokioba érkezett. Japánban két nap alatt akarnak az amerikaiak keresztülfutni egy ügyes kalauz vezetése alatt. Japán legészakibb kikötőjében a gépkocsit hájóra teszik és Wladivosztkban partra szállítják, ahonnan Szibérián keresztül mennek Párisba.

BOTRÁNY ELŐTT. Gould Anna elvált férje, Castellane gróf kijelentette, hogy a legelső alkalommal, mielőtt Sagan herceggel találkozna, botrányt rögtönöz. A gróf ugyanis abban a szent meggyőződésben van, hogy a herceg lovalta bele Gould Annát a válásba csak azért, hogy aztán ő vehesse feleségül.

FELKÖNÖZÖLT FOGLYOK. Oroszországban, Jekaterinoslawban a fegyverek egy bombával a fegyház falán lyukat szakítottak s azon át akartak menekülni. Amint azonban a fegyverek a szabadba értek, a fegyverek és katonák megrohanták őket és valamennyit kardéle hánytak.

NAGYKÖVET BUDAPESTEN. A német bécsi nagykövet, Tschirschky Budapestre utazott és ott Wekerle miniszterelnöknel látogatást tett. Tschirschky, aki a magyar származású Stummer bárónt vette feleségül, házassága révén rokonságban van a magyar főri világgal.

J. D. Moskowitz

Ohio állam közkezdett bankára és hajóügynöke.

KÉT BANKHÁZ

KÖZJEGYZŐI IRODA.

A hajótársaságok törvényes ügynöke.

P É N Z K Ű L D É S

A VILÁG MINDEN RÉSZÉBÉ

A LEGOLCSÓBBAN

ÉS A LEGGYORSABBAN

— JÓTÁLLÁS MELLETT. —

Alapított 1898-ban.

J. D. MOSKOWITZ

1441 West Dakota street

és Kossuth-telep

D A Y T O N, Ohio.

KLEIN ISIDOR

MAGYAR BANKHÁZA

101 HAWKINS AVENUE, RANKIN, Pa.

Legbiztosabban küld és kamatoztat pénzt.

Legjobb hajókra ad el jegyeket. Pereket, szerződéseket, konzuli hitelesítéseket, katonai-ügyeket biztosan elintéz.

DEUTSCH TESTVÉREK

BANKHÁZA

319 East Houston st., New York.

Törvényes képviselői a legjobb hajóvonalnak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiumén át a Cunard vonalon.

Pénzküldemények továbbítására az óházába a legmegbízhatóbb cég.

KÖZJEGYZŐI HIVATAL.

Magyar követségnyitár, üzletbiztosítás, csomagok kihozatala és házasságkötés.

Levélczím:

DEUTSCH BROS.,

319 East Houston st., New York.

NÉMETH DEZSŐ

OKLEVELES

AMERIKAI MAGYAR ÜGYVÉD.

Peres és perenkívüli ügyek.

Közjegyzői okmányok.

TÜZBIZTOSÍTÁS. — REAL ESTATE.

136 CHAPIN ST. (a Jefferson street sarkán)

SOUTH BEND, IND.

HAJÓJEGYET VÁSÁROLNI ÉS PÉNZT
AZ-ÖZ-HAZÁBA KÜLDENI LEGBIZTOSABB ÉS LEGJOBB

KISS EMIL

BANKÁRNÁL

104 SECOND AVE., NEW YORK

IRJON ÁRJEGYZÉKÉRT

Hazai Dolgok.

Wekerle és a gyorsvonat.

BUDAPEST. A miniszterelnök egyike a legigénytelenebb utasoknak. Az ugynevezett miniszteri szalonkocsit csak akkor veszi igénybe, ha Bécsbe utazik, de még akkor sem mindig. Ha egyik-másik birtokára rándul, rendszerint egy első osztályú kocsit félkocsijába ül s a kalauztól azt sem kívánja, hogy abba a félkocsiba más utasokat ne boesásson. Hogy maga van-e benne, vagy többen szorongának, az neki teljesen mindegy, noha a magyar ember a vasuton is külön szakaszban szereti meghuzni magát és ugyancsak barátságatlan arezokat vág azokra, akik beilnek hozzá. Wekerle különben nemcsak az utasoktól, de a vasutól sem kíván külön figyelmet és vajmi ritka esetben veszi igénybe azt a hatalmat, amelylyel rendelkezik. Mikor daniosi birtokára megy, ha lehet, a pillisi állomáson száll ki, mert onnan hamarabb Dánosra kocsizhat. De ha a gyorsvonat olyan, hogy Pilsen nem áll meg, akkor Alberti-Irsáig megy és ott száll le, ahonnan pedig Dános már messzebb esik. Egyszóval a miniszterelnök figyelmes ur és még azt sem járta ki, hogy a gyorsvonatok Pilsen megálljanak, noha az efajta kívánások egyes mágnaok kedvéért nem egyszer teljesülnek. Megtörténik azonban, hogy Wekerle mégis szakít az ő régi rendjével és szerénységével, amikor azután persze egy kis hatalmi visszaélést követ el. Az ilyesmi akkor történik meg, ha daniosi birtokára azzal a gyorsvonattal utazik, amely a nyugati pályaudvarból reggel 9 óra 40 perckor indul. Ez a gyorsvonat a menetrend szerint Czeglédig egy folyóban szalad, tehát nem áll meg sem Pilsen, sem pedig Alberti-Irsán. Ha a miniszterelnök ezzel a ránképzve rossz menetrendű vonattal indul, akkor már igénybe veszi tekintélyét és hatalmát, vagyis elrendeli, hogy a gyorsvonat Pilsen az ő kedvéért megálljon. Ha pedig az esti gyorsvonattal tér vissza, akkor is ilyesmi történik, mert a vonatot Pilsen megállíttatja, hogy arra felülhessen. Mult vasárnap is így történt és két gyorsvonat állt meg Pilsen csak azért, hogy Wekerle le- és felszállhasson. A menetrendről és a szabályzattól való eltérés persze alig egy-két percnyi késést okoz, de azért a közönség észreveszi a dolgot és konstatálja, hogy a magyar miniszterelnök mégis csak nagy ur, mert arra is képes, hogy a gyorsvonatokat ott állítsa meg, ahol neki tetszik. Ebből különben az is következik, hogy a miniszterelnök ilyenét kirándulásait nem teheti meg titokban, mert hiszen ha ezek a gyorsvonatok Pilsen megállanak, mindenki megtudja, hogy ő száll le róla, vagy ő ül fel rá.

Ivánka kontrája.

BUDAPEST. Megírtuk a mult keddi számban, hogy Szávost Emil budapesti nagykereskedő a budapesti királyi ügyészségnél feljelentést adott be Ivánka Imre országgyűlési képviselő ellen, akit háromrendbeli, egyenkint hátezerkoronás váltó elsikkasztásával vádol. A képviselő most azzal felel a vádra, hogy ügyvédje, Miklós Gyula utján sikkasztás és csalás büntette miatt feljeleni Szávost Emil, mint eme bünteselekmények látszólagos tettesét és Róna Mór fővárosi ügynököt, mint bűnségeit. A feljelentés elmondja, hogy Szávost Emil Ivánka Imre barátai összeköttetés révén különféle pénzügyi tevékenél százhuszezer korona váltókezeséget váltalt. Mikor a mult év novemberében az első váltó-lejáratok voltak, a nagykereskedő rávette Ivánka Imre édesanyját, Ivánka Ödönét, hogy dolányi ingatlanaira százhuszezer korona erejéig bekebelezést engedjen, másrészt dolányi birtokát neki ötszáz ezer koronánál — opezió útján — lekösse. Mikor az erre vonatkozó okiratok Szávost birtokában voltak, a nagykereskedő fizetésképtelenséget jelentett. Ezel az eljárással — a feljelentés szerint — az volt a célja Szávostnak, hogy a váltók, amelyeknek rendezését ő megígérte, a lejáratkor ne legyenek rendezhetők, a hitelezők megtámadják Ivánkákékat és ebben a szorult helyzetben kénytelen legyen Ivánka Ödöné birtokát Szávostnak esetleg olcsóbb árban is eladni. Szávost a váltókat csakugyan nem rendezte, mire az összes váltókat peresítették és a váltóperek óriási költségei Ivánkákékat vagyoni romlásba döntötték. Hogy Szávost akciója — mondja a feljelentés — még sikeresebb legyen, Ivánkák két csereváltóját a képviselő és az édesanyja ellen érvényesítette és ezáltal a sikkasztás büntetést követte el. Azáltal pedig, hogy Ivánkánét rávette arra, hogy ingatlanaira százhuszezer korona hitelbiztosítást engedjen, birtokára pedig opeziót s így magának vagyoni hasznot, az övezgynek pedig tetemes vagyoni kárt okozott, — a csalás büntetést követte el.

Eme kettős bünteselekmény miatt emel bűnvádi panaszt Ivánka Imre Szávost Emil ellen. Vádolja ezenkívül Róna Mór, Vörösmarty-utca 48. szám alatt lakó ügynököt mint bűnségeit, mert az ügynök állítólag hű segítőtársa volt a nagykereskedőnek, ő volt az, aki a csereváltókat elvitte, Szávosttól a váltók perelésére felbujtotta és rávette, hogy fizetésképtelenség jelentése ezimén kötelezettségeinek teljesítése alól kibújék. A kölesönös feljelentésekhez csatlakozott különben most egy harmadik: Szávost Emil sajtópört indított Ivánka ellen a lapokban közzétett nyilatkozata miatt.

Letartóztatott bankigazgató.

BUDAPEST. A szövetségi csata-terének friss áldozata van: Richtmann Vilmost, a Pestvidéki Takarékpénztár-Szövetkezet és Részvénytársaság vezérigazgatóját letartóztatták. Richtmann előkelő, szerepet vivő férfi volt; gazdag családjá fedezte, amikor súlyos visszaélései kipattantak. A Ringer-féle szanatóriumba küldötték, de a mentőkezió nem sikerült. Az elsőlyedt Kardos-bank mintájára Richtmann is nagybefolyású emberekkel dolgozott, a kik a Pestvidéki Takarékpénztár manipulációinak hátterében settenkednek. Richtmann többszörös háztulajdonos, igazi pesti ember, könnyelmű, léha, ravasz és szoknyabolond volt, aki egyszerre husz nével bonyolította le szerelmét. A mult év szeptember 14-én jelentette be Richtmann a takarékpénztár igazgatóságának, hogy megvonták tőlük a hitelt, ő lemond, de vállalja a vagyoni felelősséget. A leltározásnál különféle gyanus dolgokra jött rá az igazgatóság. Richtmann pinceváltókkal dolgozott, esalt, sikkasztott s egyéb raffináult szélhámosságokat vitt véghez. Az igazgató ur idegrendszerét sztróncsolta a szövetséget bukása. Szanatóriumba vitték, ahol paralizikusknak találták. Emiatt godnoktság alá helyezték.

A család hatszáz ezer koronát fordított a bukott pénzintézet ügyeinek rendezésére és váltig hangoztatta, hogy Richtmann a pénzügyi válság áldozata. Nemrég gyógyultan boesították ki Richtmann a szanatóriumból. Azóta az Almásy-tér 2. számú házában lakott feleségével, született Dévay Janka mellett operákeskenővel, Szlavék Ferencz vizsgálóbíró beidézte és kihallgatás után letartóztatta a letört gavalérlt.

Elszállított irileány.

BUDAPEST. Egy előkelő vidéki családból való szép leányt, Gally Máriát tartóztatta le a rendőrség. A leány most huszonnégy esztendő s még nem is régen kedvence volt a nógrádmegyei ur társaságoknak. Az apjának Nógrádmegyében volt birtoka és kastélya. Gally Mária beleszeretett egy katonatiszba, házasságuk elé azonban akadályok gördültek. A birtok már akkor nagyon meg volt terhelve s nem felt belőle kaucezióra. A katonatiszt megszöktette a leányt, de néhány hónap mulva otthagya s így egészen egyedül magára maradt az elesébitott teremtés. A leány eleinte valami állást keresett, de egyre nagyobb szükségbe került. Ekkor modell lett, majd lopásra vetemedett. Ellátogatott több fővárosi ékszerész boltjába. Rendszerint valami apróságot vásárolt, de válogatás közben mindig ellopott egy-egy értékesebb tárgyat. Minap egy koronaherceg-utcai ékszerész üzletében tettenérték s átadták a rendőrnök, aki beakísérte. A főkapitányságon az elszállított leány sirva panaszolta el sorsát s megvallotta bűneit. Az ékszerék egy részét viselte, még az alagi lövészeny is pompázott velük, másik részét pedig elzalogosította. Legutóbb Röck Szilárd-utca 6. szám alatt lakott. Ott házkutatást tartottak és egész csomó zálogeszdulát találtak. Gally Máriát a rendőrség letartóztatta.

Leégett falu.

ABAUJSZÁNTÓ. Gőnczruszkán tűz támadt és a nagy szélben, még mielőtt a lakosság az oltáshoz foghatott volna, csakhamar harmincznyolcz ház és a melléképületek lángokban állottak. A kár igen nagy.

Vasuti szerencsétlenség.

ADONYSZABOLCS. Az itteni állomáson halálos szerencsétlenség történt. A Székesfehérvár felé induló 6313. számú személyvonathoz Szüts Endre vonatfekező egy teherkocsit

akart kapcsolni, miközben saját vigyázatlansága következtében a két kocsi ütközése közé került, melyek agyonzútták. A szerencsétlenül járt ember borzalmasan megcsontított holtestét hazaszállították Székesfehérvárra. Halálát felesége és három kiskorú gyermeke siratja.

Véres bucsu.

BODAJK. Minap bucsu volt. A bucsun résztvevő nagy néptömeg magaviselete arra kényszerítette a csendőrséget, hogy közbelépjen. Miután a csendőrség ismételt felszólalásának nem volt eredménye, a csendőrök kénytelenségből fegyvert használtak. Egy ember meghalt, nyolcz megszebesült.

Kifosztott vasuti pénztár.

CSÁKTORNYA. A varasdi vasuti állomáson minap éjszaka vakmerő betörést követtek el. A ismeretlen tettesek a forgalmi irodákban elhelyezett 600 koronát tartalmazó pénztárt kiürítették. A betörők az ugyanott a falba elhelyezett második pénztárral is megpróbálkoztak, azonban úgy látszik, nem volt kellő szerszám náluk és így az abban elhelyezett pénzt, mintán a zárat nem tudták kinyitni, nem vihették el. A megejtett helyszíni vizsgálat megállapította, hogy a betörés az őrvigyzatlansága következtében történéhetett meg. A tolvajok észrevételül beosontak a pénztárszobába, előzőleg azonban a pénztárszobával közvetlen szomszédos főnöki iroda ajtaját az ott alvó hivatalnokra rázárták. Céljük az volt, hogy a betörést zavartalanul hajtsák végre. A csendőrség nyomozást indított, amelynek eredménye, hogy a réten megtalálták a kiürített pénzeszközönyt. A tetteseknek eddig nem jöttek nyomára.

Gazdákat katonák.

ESZTERGOM. A minap megtartott bucsu alkalmával a 76. gyalogezred több részeg közembere Schultz őrmester vezetésével, ki szintén teljesen ittas volt, végigvonult a városban és több helyen botrányt okozott. A részeg katonák végül valóságos ostrom alá vettek egy itteni hírhedt mulatóhelyet, melynek ajtaját lezárták előttük. Időközben odaérkezett Unger Hugó rendőrkapitány Csermák Béla rendőrfogalmazóval és négy rendőrrel. A tulnyomó számban levő katonák meg akarták támadni a rendőroket. Schultz őrmester kivont karddal a főkapitány felé ment és kardjával feleje akart sújtani, egy rendőr azonban kiverte kezéből a kardot és magát Schultzot is megszebesítette. A rendőrök erre erőlyesen léptek fel, a támadókat szétverték, az őrmestert lefogták, megkötözték, majd a lakanyába vitték. A főkapitány kezén megszebesült. A részeg katonák egy része még előzőleg elvonult és botrányos ide-odavonulásuknak az időközben megjelent őrzáratok vetettek véget, amelyek összefogdosták és a kaszányába szállították be a katonákat. Hesen Rezső ezredes, az ezredparancsnok, midőn a részeg katonák botrányos magaviseletéről értesült, kijelentette, hogy a katonaság által megsértett polgárságnak és hatóságának teljes elégtételt fog szolgáltatni.

Halál utközben.

FIUME. A városban átutazóban hirtelen meghalt dr. Bogisics Boldizsár volt montenegrói miniszter. Szívszélhűdés ölte meg a hatvannyolcz éves agastyánt, aki nagyképzetségi jogtudós volt. Montenegró számára kidolgozta a polgári törvénykönyvet, s egy ízben az ideiglenes bolgár kormányknak is tagja volt. Az utóbbi években Párisban élt. Holttestét hazaszállítják.

Öngyilkosság a ruhaszekerényben.

HÁJDUBÖSZÖRMÉNY. Somossy Julianna asszony furcsa módon vetett véget életének. Szerencsétlen házassága és betegsége miatt való elkeseredésben egy ruhaszekerényben, melynek ajtaját magára reteszelt, egy fogásra felakasztotta magát. A szomszédoknak feltűnt, hogy az asszonyt nem látták; rosszat sejtve, rátörték a lakás ajtaját, de nem találták ott; végre a ruhaszekerényből kiáradó hullaszag tette őket figyelmessé, s annak belsejében meg is találták a már felozlásnak indul holttestet. Az esetről jelentést tettek a debreczeni ügyészségnek.

Öngyilkos gazdatiszt.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY. Zsebök Mihály gazdatiszt agyonlötöte magát. Anyjának írt levelében azt hozta fel okul, hogy három év óta nem kapott állást.

Pusztító tüzevcs.

KAPOSVÁR. Orezi községben a piarista-tanári rend gazdaságában minap éjjel tűz támadt és olyan rohamosan terjedt, hogy csakhamar elhamvadt négyezer kocsis széna. A kár nagy.

Szerencsétlenség egy vasutépítésnél.

KOMÁROM. A komárom—érsekszékújvári vasut építésénél nagy szerencsétlenség történt. Az építés alatti vasuti töltéshez keskenyvágányu iparvasuton szállítják a szükséges kavicsot. A gőzmozdony 20 megrakott kocsit tolatott nagy sebességgel a lejtős töltésen. A mozdonyon levő fékező nagy megerőltetéssel igyekezett a rohanó vonat menétét lassítani, azonban a fék felmondta a szolgálatot és a vonat a vágányon tul nekirohant egyik épülő hídnak és en-

nek pillérjei között levő építési állványt szétrombolta. Azután a kocsik hat méter magasságu töltésről lezuhanak, miközben az állványon dolgozó munkások közül kettőt elütöttek, kik súlyosan megsérültek. A vonat több kocsija összezuodott. A rendőrség a helyszínére ment, ahol jegyzőkönyvet vett fel a szerencsétlenségről. Azután a törvényszék királyi ügyésze tartott helyszíni szemlét. A vizsgálatot megindították, hogy kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség. A súlyosan meg-

\$ 15.000.00 Biztosíték New York Állam Pénztáránál. SCHWABACH MAGYAR BANKHÁZA 1431—1st Ave., New York, A 74-1K UTCZA KÖZELÉBÉN. AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSULATOK MEGHATALMAZOTT KÉPVISELŐJE. HAJÓJEGYEK bármely vonalra eredeti áron. PÉNZKÜLDDEMÉNYEK legbiztosabban és leggyorsabban továbbítatnak. KÖZJEGYZŐI IRODA. — HAZAI ÜGYEK gyors és pontos elintézése. — Felvilágosítás INGYEN. — TŰZBIZTOSÍTÁS.

United States Health and Accident Insurance Co. I. B. PITCHER, President. BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BETEGSÉG, BALESET ÉS HALÁLESET — ELLEN. — KELETI FŐIRODA: 76 William street, NEW YORK. SEGÍTSÉG BETEGSÉG, BALESET ÉS HALÁLESET ELLEN. Aki családját és önmagát szereti, siessen be iratkozni. Beiratási díj 5 DOLLÁR, havi járuléka 1 DOLLÁR. AKI természetes módon megbetegszik, féltéven át minden napra eg, dollárt kap. AKI baleset folytán megbetegszik, egész éven át havonta 20 dollárt kap. AKIT baleset közben baleset ér, hetenkint tíz dollárt kap. AKIT baleset folytán utóli a halál, öröklésének a társaság kétszáz dollárt ad. MAGYAR KÖRLEVELET, MELY MINDEN TOVÁBBIT MEGMOND, KIVANATRA INGYEN MEGKÜLDÜNK MINDENKINEK BARHOVA. Minden levél így czimzendő: UNITED STATES HEALTH & ACCIDENT INSURANCE CO. 76 William street, NEW YORK CITY.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE PÉNZUTALVÁNYOK, HITELLEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK 15 WILLIAM STREET = = NEW YORK.

Wolf Brothers & Co. Bankers & Brokers BANKÁROK ÉS BÁRMILY BANKÜGYNEK LEBONYOLÍTÓI — TAGJAI — A NEW YORKI TÖZSDÉNEK, A NEW YORKI GYAPOT-TÖZSDÉNEK, A PHILADELPHIAI TÖZSDÉNEK, A NEW YORKI KÁVÉTÖZSDÉNEK, A CHICAGOI KERESKEDELMI KAMARÁNAK 100 Broadway, New York 1339 Chestnut St., Philadelphia Auditorium Pier Block, Atlantic City.

MONOPOL KÁVÉHÁZ RUDNER és ROTH, tulajdonosok NEW YORK, 145 MÄSODIK AVENUE, a kilenczedik utca sarkán — Kifünő ételek és italok — A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE — Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene —

VESZEDELMES SZERSZÁM...

DETEKTIV-REGÉNY. Irta: D. Ch. és H. Murray.

I.

Az esküdtzéki ülésnek utolsó napján Reuben Gale, holborni lakos és előnyösen ismert szerszámszínáló szándékos súlyos testi sérítéssel egybekötött betöréses lopás és rablás vádjára állott a törvény előtt.

Az eset nagy feltűnést keltett és a törvényterem zsúfolva volt. A levegő tele volt porral és olajszaggal s egyaránt nyomozókat hatott a bírakra, ügyvédekre, esküdtekre és törvényszolgákra, akik mindnyájan szerfólótt fáradtak és kimerültek voltak ugyan, de az a süri tüki, mely az esetet körülveté, feszült izgatottságban tartotta őket.

A vádlott semmi esetre sem látszott betörőnek. Könnyen el lehetett képzelni, amint ott áll a bolti asztal mögött s a kezét dörzsölve kérdegetti: „Mivel szolgálhatok?“, vagy amint részt vesz az egyházközségi tanácsban, vagy pedig családjára nézve a pihenés fáradalmaitól; de lehetetlenség volt elképzelni ezt az embert holmi bűnös, éjszakai mérenyelt elkövetőjének, vagy részeseinek.

Középtermetű, sovány, szívós testű ember volt, fekete ruhában s kifogástalan fehérneműben. Rövidre nyírott, sötét haja deresedni kezdett s gondosan vágott kis farkója tiszta fehér volt már. Nagy szemében szelid, figyelmes élkénység mutatkozott. Nyakába szemüveg volt akasztva, melyet azonban nem igen látszott használni, s jobb kezében golyóbissá összegyömösölt zsebkendőt szorongatott, melylyel olykor az arcát törölgette.

Nyugalanságnak és zavartságnak másnemű jele nem volt rajta látható. Különben a fullasztó melegben más emberek is úgy törölgették az arcukat, mintha az életük forgogna köztük.

Mr. Wyncott Edden, a védő, rendkívül világos és meggyőző beszédet intézett az esküdtekhez. Nyugodtan, hatalmas bizonyító erővel beszélt s úgy szólni minden egyes esküdtnak a kabátja gombját fogta meg s mély meggyőződéssel adta elbe az ügyet.

Hangja és modora olyan lekötőző és udvarias volt, hogy az esküdteknek lehetetlen volt azt nem hinnük, hogy sokkal okosabbak és jobbak lettek általa. Bizonyítási rendszere olyan átlátszó és világos volt, hogy a gyermeknek is fel kellett fognia lapos voltát.

Ezenkívül pedig a szónokot külseje is támogatta. Nyílt, finom metszésű szürke szemű rendkívül szellemes és nyájias nézésűek voltak. Modora olyan előékeny és bizalomgerjesztő volt, hogy különben képzelni sem lehetett.

Olyan bizonyos volt abban, hogy mindenkit a maga felfogására térít, úgy meg volt győződve arról, hogy igaz van és egész magatartása olyan véleményt árukt el hallgatónak értelmisége felől, hogy ezek önmaguk ellen gondoltak volna véteni, ha az ő felfogásában kétkeltek volna.

Jól tudja ő, senkisé tudhatja jobban, — ezt látszott kifejezni nyájias, meggyőző modorával — hogy hiábaváio kísérlet volna, olyan kiválóan eszes férfiakat, mint az esküdő urak, tévutra vezetni akarani.

„Nem! Játsszunk mi csak nyílt kártyával s nézzük meg a dolgot közelebbről. Itt vannak az ismeretes tények, melyekből az önök logikusan iskolázott elméje máris kivonta a kellő következtetéseket. Majdnem izetlen dolog, ily módon beszélni önökkel, mert önök az összes tényeket épp olyan jól, vagy talán jobban is ismerik, mint én, de tekintettel a távolabb álló és kevésbé értelmes emberekre, kénytelen vagyok ez összehállításra. Mi tizenhárom okos emberek régóta tudjuk, hogy az az ártatlan ember ott a vádlottak padján csodálatosan összevergő ellenséges körülmenyek áldozata lett és barátai kezét nyújtunk neki, hogy kiségtük.“

A terem annyira zsúfolva volt, hogy egy csomó ember a bírák emelvényére is felszorult. Visszatereltek ugyan őket, de ők megint csak visszatértek, mint a legyek, melyeket hiába kergetünk el.

A figyelmes szemlélő előtt e csoportban fel kellett tűnnie egy rendkívül nyugodt, szellemes arcznak, mely java-korbeli férfira vallott. Ez az ember derült és mindennapi külsejű volt ugyan, de arezkifejezése azt mutatta, hogy semmi sem lepheti meg. Szörnyen izléste-

len nyakkendőt s ugyanolyan izléstelen mellűt viselt, a kezében pedig tükrőfényességű selyemkalapot tartott.

Prickett József volt ez, a londoni titkos rendőrség egyik tagja, s ő volt az, ki a jóhírű szerszámszínálót a vádlottak padjára juttatta, s ki most a sportember természetes vágyával, biztosságban kívánta látni elejét zsákmányát.

Mikor a mr. Wyncott Edden jeles és meggyőző beszéde véget ért, az elnöklő bíró kezdett beszélni. Nagy elismeréssel szólt a védőről és sok olyant mondott, ami igen jól esett ez uri ember füleinek és eszének, de a tényállás egybefoglalásában, bármennyire pártatlannak látszott is, határozottan a vádlott ellen nyilatkozott.

Prickett, ki már csüggedni kezdett, ismét föllélekzett. A vádlott magatartása alig változott, csak hogy nem törölgette már az arcát az összegyömösölt zsebkendővel, hanem erősen szorongatta a két kezébe, előrekönyököl s firkézősen nézegette az esküdtek arcát.

A bíró egyhangú beszédmódja csak még növelte a fullasztó levegőt és a hőség altató hatását, s mikor az esküdtek visszavonultak tanácskozásra, tompa bágyadság fogta el az összes jelenvőket. Az elnöklő bíró is átment magánszobájába, s a vádlott, félig elfo'dve a vádlottak padjának párkányzatától, lebecsült a maga helyére.

Az utcáról és a folyosókról tompa moraj hallatszott be. Estszürküllet kezdett a teremre borulni. Egy-egy erősebb hangra a vádlott is figyelmes lett és hallgatódzott. A karzatról sok hangnak az elfojtott moraja hallatszott, s egy hang meggyőző rövidséggel így szólt: „Tizenöt esztendő.“

A vádlott odafordult, s a meleg daczára hideg verítéket törölt le a homlokáról, meg a kezéről.

A tárgyaló-teremnek egy törzslátogatója, kopott feketeruhás ember, a nyakában valami fehér ronggyal s bizonyos rum-szagot terjesztve maga körül, állott Prickett mellett. Minden szerénysége mellett is mindig meg volt neki a maga véleménye, de mindig valami tekintélyre volt szüksége, amely megerősítse.

— Legalább is tiz esztendőt fog kapni, nem gondolja-e ön is? Tetszik tudni, betöréses lopás, súlyos testi sérítés — kevés hja, hogy gyilkosság nem volt. Hiszen valóságos csoda, hogy az az ember életben maradt.

— Majd megtudjuk egy félóra múlva, — felelt Prickett. — Sohasem lehet tudni, hogy az ügyes védő mennyit fog a vádlottért. Az a fiatal ember [s Wyncott Eddenre mutatott] rendkívül furfangos. Úgyes nyelvvel még a madarat is le tudná csalni az ágról.

Alig mondta el ezt, midőn általános mozgolódás támadt, mely az esküdtek visszatérését jelezte. Egy törvényszolgakinyitotta az elnök szobája ajtaját s néhány percetel utóbb az elnök és az esküdtek ismét elfoglalták helyüket, míg a vádlott felállt s az öregbedő homályban firkézte az arcokat.

— Meghozták-e verítéküket az esküdtek? — kérdezte a törvényszéki jegyző.

— Meg!... — Vétkes-e a vádlott, vagy nem vétkes? — Nem vétkes!

Pillanatnyira moraj és zugás töltötte be a termet, s a vádlott szétbontotta az összegyömösölt zsebkendőt, erősen megdörzsölte vele a kezét s aztán elszántan az oldalzsebébe gyűrte.

Az elnök most a vádlotthoz szólt és erősen a lelkére kötötte, hogy vigyázzon, vissza ne kerüljön többé ide; rendkívül ügyes védője volt, az esküdő urak elnézők voltak, s neki most szabadságban áll odamenni, ahova akar.

Wyncott Edden csakhamar közép-pontjává lett egy gratuláló csoportnak s az idősebb ügyvédek közül néhányan valóságos lelkesedéssel nyilatkoztak előtte. Ő a lehető legnagyobb illendőséggel fogadta szerencsekívánataikat, sem féltékenységet, sem felfuvalkodottságot, hanem csak lekötőző nyájasságot tanúsítva.

— Hja, kedves fiatal barátom! — szólt egyikük, — ezental ahány tolvaj csak elő tudja keríteni a tiszteletdíjat, mind önre fogja magát bízni.

Ezzel a tárgyalással ért véget a törvénykezési ülésnek s megkezdődtek a szünidők. Egy darabig még társalogtak a szünidőről és a teendő utazásokról s aztán lassankint szétoszlottak.

Mikor Wyncott Edden az utcára ért, mr. Prickett találkozt. A titkos rendőr megérintette finomkeztűs mutatóujjával tükrőfényességű czilinderének karimáját és csodálkozott, de mégis

nemi szemrehányást kifejező mosolyal adózott neki.

— Kirántotta, mr. Edden, — mondta neki. — Hanem hát ez hozzátartozik a mesterségéhez s olyan dolog, amelylyel nekünk számolnunk kell.

Edden elnevette magát, bizalmasan a vállára vert s tovább akart menni, de mr. Prickett megfordult s tisztelettel csatlakozott hozzá kísérőül.

— Két pennyt sem tettem volna száz font ellen a Gale kilátására, mr. Edden, — mondta.

— No, tudja, Prickett, — felelt az ügyvéd az ő kellemes, nyájias tekintetével, — nem volt az ám az én feladatomban, hogy azt a száz fontot önnel megnyerese-m, mert különben... — Hja, különben!... — mondta utána Prickett.

Két-három lépést tett az ügyvéd mellett, folyvást tisztelettel fordulva feléje, aztán folytatta: — A felmentő verditk öregbíti az ügyvéd tekintélyét. Legkevésbé sem vág össze a mesterségünket teljesítők azokban a különféle állásokban, melyekre a sors bennünket rendelt.

— Mindnyájunknak azon kell iparkodnunk, hogy kötelességünket teljesítsük azokban a különféle állásokban, melyekre a sors bennünket rendelt. A detektív szomorúan és csodálattal mosolygott, elmaradt egy lépésnyivel, ismét a kalapja karimájához nyúlt, és azt mondta: — Jó éjszakát, mr. Edden. Edden kényelmesen sétált a Templeben levő lakása felé. A pompás augusztusi est levegője fűtő ellentétben volt a sötét, fűlledt törvényteremmel. Sugárzó, mosolygó, diadalmas arccal indult hazafelé az ügyvéd, de aztán egyre kedvtelenebb lett, s valóságos levertséggel haladt fel az Elmecourt új magas házai egyikének legfelsőbb emeletére, és idegesen esapta be maga után az ajtót.

Levelszekrényének keskeny üveglapja mögött egy csomó levelet pillantott meg, amelyek már várták s amelyeket most — kalapját a fején hátrafólv s botját a hóna alá szorítva — nappali szobájában kibontogatótt, egy-egy tekintettel átfutott s aztán az asztalra dobott.

Mindenik levélben egy-egy már többször beküldött számla volt, s mind-egyiknek az írója csodálkozását fejezte ki azon, hogy az ügyvéd ur még mostanig sem teljesítette kötelezettségét.

Mikor valamennyit átnézte, összehalmozta a leveleket a kandallóban s meggyújtotta. Aztán boszusan hozott elő a hálószobájából egy pénzeszekerénykét, amelyben egy mindössze még csak két lapból álló check-könyv, meg egy árva ötförintos bankjegy volt.

— Harminezőt a banknál és őt a kezemben! — mondta fennhangon. — Gyönyörű kitalálás a szünidőre!

Visszadobta a checkes füzetet a szekrénykébe, a bankjegyet pedig összegyűrte és a zsebébe dugta. Aztán összekapargálta az arany-és ezüstpénzt s faujny kedvel ment el a végtelen hosszúságú lépcsőn. Az utcára érve, rövid habozás után átment a tulsó oldalra s befért a Kakas című vendéglőbe. Ott beült egy rekeszbe s rendelt magának egy sültet, meg egy pohár beárrit. Mikor egyszerű vacsoráját elhozták, csak alig nyúlt hozzá, kényelmesen összehajtogatott egy nagy újságot, amelyben valami érdekeset talált, odatámasztotta az eczet- és olajtartóra s így olvasott és evett egyszerre.

Csakhamar másik vendég is lépett be a rekeszbe s szemközöt ült vele. Az új vendég fekete, kissé bő ruhába volt öltözve, s fehérneműje kifogástalanul tiszta volt. A kezében narancs nagyságúra összegyűrűt zsebkendőt tartott, melylyel olykor meg-megtapogatta a homlokát.

Mikor a pincér előállott, hogy rendeletét kérje, az új vendég véres szeletet s egy pohár keserű alet kért, amolyan félig habozó, félig bizalmas hangon, mintha valami titkot közölné vele. A pincér eltávozott s a feketébe öltözött ember csak most nézte meg a szemközöt ülőt, jobbra-balra forgatva a fejét, hogy más-más pontról lássa.

Nyilván meg volt lepődve, mintha

nem volna bizonyos abban, hogy ki van előtte s nagyon óhajtána megtudni. Bizonytalansága addig tartott, míg a pincér elő nem hozta a szeletjét s ismét el nem távozott. Ekkor aztán az eczet- és olajtartóért nyulva, így szólt: — Meg tetszik engedni?

Edden felnézett, ráismert az első pillantásra s amaz is megismerte őt. A kölesönös felismerés iránt semmi kétség sem lehetett, de az ügyvéd, miután hideg és közönyös pillantást vetett emberére, ismét elővette az újságját, odatámasztotta a poharához s tovább evett és olvasott.

Az az ember pedig, kinek becsületét az ímént tizenkét polgártárs tisztázta, gömbölygteni kezdte zsebkendőjét a kezében s kissé kényelmetlenül látszott magát érezni. De csakhamar ismét összeszedte magát s épp oly erővel, mint jöke'dvel látott hozzá a szeletjéhez, úgy hogy előbb költötte el és fizette ki a vacsoráját, mint a másik.

Mikor aztán az ügyvéd is fizetett és az ismerőség minden jele nélkül távoznik készült, Reuben Gale is felállott. Edden vette a kalapját s kilépett az utcára. Amaz, mintegy öt ólyaire, utána. Némi habozás után meggyorsította lépteit s levett kalapját szögödte az ügyvédehez. — Ugy gondolom, — kezdte félénken, — hogy mr. Wyncott Eddenhez van szerencsém.

A magasabb termetű Edden hidegen nézett le rá. — Nos? — kérdezte röviden, megvető hangon.

— Bizonyos voltam benne, hogy nem tévedek, — mondta Gale, még folyvást a kalapját fogva s lépést tartva vele.

Hangjában volt valami nyájaskodás, de semmi esetre sem tolakodás. Az ember legkevésbé sem látszott holmi kétségbeesett bűnösnek s a beszédmódja sem volt olyan.

— Igazán nem tudom, ügyvéd ur, hogyan köszönjem meg, hogy olyan nagy-szerűen... — Félbeszakította szavait, míg egy elötűk elhaladó ember kellően el nem távolodott.

... Hogy olyan nagy-szerűen védelmezett.

— Jól van, jól — felelt Edden, ugyanazzal a közönyös tekintettel nézve le rá s ugyanazon a megvető hangon.

— Meg vagyok róla győződve, — folytatta az ember — hogy semmi más ügyvéd nem lett volna arra képes, amit ön ma érettem végebevit. Nagyon rossz- szult állott a dolgom, mr. Edden. Nem hiszem, hogy ártatlan ember valaha ilyen szorultságban lett volna.

— Jól van, — jegyezte meg Edden s meggyorsította lépteit.

— Ha módomban volna, — folytatta Gale az ő nyájaskodó, aláztos hangján, — hogy ezt önnek megiszolgálgjam, nagy teher esnék le a szívemről.

— Felfoghatja, — szölt Edden, egyszerre megállva — hogy egy ilyen mesterségű embert a törvény előtt védelmezni más dolog, mint vele az utcán sétálgatni. Kénytelen vagyok önnek jó éjszakát kívánni, mr. Gale.

— Ez egészen rendjén van, ügyvéd ur, — felelt Gale, el nem mozdulva a helyéből — és én nagyon jól tudom fogni, hogy milyen távol állunk egymástól. De az embernek a szívére 's kell hallgatnia. Ügyvéd ur, nekem ma olyan szolgálatot tett, mint még soha senki.

— Édes barátom, — válaszolt Edden, kissé megszelidülve ez ember hízogó háladatosságától, de még folyvást megvető hangon — én csak a kötelességet teljesítettem és megkaptam érte a díjazat.

— Oh, mr. Edden, — szölt Gale, ki mohón leste az előékenységet jelét, — hány tisztelet ügyvéd lett volna a legjobb akarattal is képes arra, amit ön elvégzett? Az nagyon természetes, hogy gentleman-ember teljesíteni kívánja a kötelességét, mert hire, neve, szerencsége attól függ, hogy hogyan végzi a dolgát. De tudni kell ám azt is,

hogyan végezze az ember, — ez a fő. Tudni akarja talán, ügyvéd ur, hogy miért választottam éppen önt? Körül-belül most egy esztendő hallottam, hogyan védelmezett egy embert, aki ékszerlopással volt vádolva. Azt az embert nem szabadította ugyan ki, de ha egyáltalában képes lett volna rá halandó, ön megtette volna. Ez az Edden

New York, Hazleton, Wilkesbarre NÉMETH JÁNOS v. cs. és kir. konzuli ügyvivő Hajólegyekre, pénzküldésre és közjegyzői ügyekre a legmegbízhatóbb és legpontosabb bankizlet Levélcím: NÉMETH JÁNOS 457 Washington St., New York, N.Y.

Magyar fogorvos Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés. DR. FRANK KERN 233 EAST, 10 UTCZA, NEW YORK. — Az első és második Ave. közt. — RENDEL: Reggeli 10-től esti 8-ig. VASÁRNAP: Reggeli 10-től délutáni 1-ig.

INGYEN! INGYEN! Csak a mi üzletünkben kapható oly jó, finom és olcsó importált dohányt egy csizarettának, mint pipába való, melyből mindenkinek, aki levelezőlapon fordul hozzánk és teljes címét közli, minden költség nélkül küldünk miniatúrjegykeket együtt. Bárki meggyőződhetik, hogy ily finom dohányt oly árban nem kaphat. ADRIA TOBACCO COMPANY, 1265—1269 Broadway, NEW YORK, N. Y.

KAIL G. ÁRPÁD BANK ÉS HAJÓJEGYZLETE — Alapítva 1890-ben. — Közjegyzői iroda egy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban. UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

THE RONAY CO., 1310 FIFTH AVENUE, PITTSBURG, PA. ajánlja honfitársai szives támogatásába pompásan berendezett üzletét, amelyben importált áruk a legjobb minőségben, kifizetés olcsóval, remek kiállítású és minden vállalkozások számára irrt inudáságos könyvek, irodaszerek, írószerek, közök, jófajta hazai dohány és szivarok, arany és ezüst ékszerek, valódi tajték és szelmezi pipák, száraz, szegedi paprika, liptói turó, tiszajákai hajszepedő, stb., a legutányosabb árban kaphatók.

HA BAJBA JUTOTT, FORDULJON NAAR MANFRED békebíróhoz, 15 E. STATE STREET, TRENTON, N. J., aki tanácsokkal, segítséggel látja el. MAGYAR, NEM T. TÓT, LENGVEL stb. TOLMACS MINDIG KEZNEL.

A NAP A magyar utazású szociációja, Magyarország legfüggelenebb és legelterjedtebb napilapja. Felelős szerkesztője: Braun Sándor. Politikai fennhatárán: Erdély Sándor, Lengyel Zoltán és dr. Kalmar Antal. A NAP a 48-as szűnyeg leghibeib katonája s a 67-es politika legkötörletlenebb üldözője. A NAP nemcsak a legkötörtebb lap, de a LEGOLCSÓBB IS. Előzetes Amerika területre egész évre \$5.00 Félévre \$2.50 Negyedévre \$1.25 Mutatványzatok: kétszázévi kiad: \$1.25 A NAP kiadshivatata: Budapest, VIII. ker., Rókk Szeifárd-u. 9. sz.

RIZSAK JÁNOS passaii pénzküldő budapesti irodája IV., Sütő-utca 6. szám alatt van. Irodavezető: RIZSAK MIHALY.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ MAGYAR PENZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETÉ 127—2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J. PENZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője. Mindennemű közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzultációs hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontosan és leggyorsabban járok el. Reám bízott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el. Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok. FIOKÜZLETEK: ALPHA, N. J. WHARTON, N. J. PHILLIPSBURG, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

nr. gondoltam magamban, olyan nyugodtsággal és biztossággal beszél; másfél óra hosszat tartotta kétségben az esküdteteket, holott ezek a bizonyítékokra való tekintettel rögtön kimondták volna a véteket, ha más ügyvéddel lett volna dolgunk!

Esden okos ember volt ugyan, de mint a legtöbb okos ember, rendkívül fogékony volt a díszesre. Belsőjében meg volt ugyan róla győződve, hogy mr. Gale agyafurtt gazember, de még az ügyvéd sem fáradozhatik a felebarátjára, úgy hogy kissé ne érdeklődnek iránta és mr. Esdennek olyan jól esett, mintha tejjel és mézzel tartották volna, mikor Gale ilyen szerencsésnek vallotta a választását.

Egészen bösötödött már és nem volt valószínű, hogy valami barátja, vagy ismerőse meglátja őt az utcán ezzel az emberrel, de még akkor sem lett volna kellemetlen dolog elbeszélni, hogy a volt vádlott a maga nagy hálaalkodásával sehogysen engedte magát a nyakáról lerázni.

— Úgy! — válaszolt Esden, kit mulattatni kezdett a Gale beszéde — s én aztán persze így okoskodott: ha valamikor a csövába kerülök, ez lesz a pénzemért a kellő ember!

— Úgy van, de akkor nem is álmodtam arról, hogy valaha ilyen bajba kerülhettem.

— Persze, hogy nem, — erősítette Esden — de mégis furcsa, hogy mr. Prickett már öt esztendő óta táplált ön ellen azt a méltatlan gyanút!

Esden egyre lassabban lépdelt, mióta elhatározta, hogy meghallgatja ezt az embert: most a Holborn közelébe érték, s a megállott.

[Folytatása következik.]

THE CITY BANK CO. BIZTOS, ERŐS, MEGBIZHATÓ. Takarékbetétek után 4 százalékos — fizet. — 10 AVENUE és PEARL ST. sarkán. SOUTH LORAIN, Ohio.

The Friedman Print NEW YORK. Elvállalja alapszabályok s mindenemű nyomtatványok elkészítését. — Kétféle felszerelt magyar nyomda. — Elv: Csinos kiállítás olcsó árak mellett.

THE STAR BOOK BINDING CO. Alovároslí ízet: 153 East 4 street NEW YORK. Elvállal minden e szakmába vágó munkát. — JUTÁNYOS ÁRAK. —

\$25,000.00 ÁLLAMI BIZTOSÍTÉK. Joseph Major Myers pénzügyi irodák. Főhivatal: PHILLIPSBURG, N. J. Fiókhivatal: ALPHA, N. J. Az összes hajóvonalak törvényes képviselője. Pénzügyi az ó-hazában; a legbiztosabban és legolcsóbban szállítok. Mindenféle hazai peres ügyeket, valamint konnati hiteltelenségeket elvégzek. Egyedül közzegyző Phillipsburg és környékén. Honfitársaim minden ügyben ingyenes felvilágosítást kapnak.

THE 'STATE BANK' AZ ÁLLAM BANKJA 378 Grand Street, New York City. Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros Voorhis A. I., alpenztáros Kneisel János. Tőke, felelőség, nyereség, több, mint \$1,000,000. Betétek több, mint \$10,000,000. Pénzügyi intézményeket elfogadnak a világ minden részében. HAJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók.

A magyar ember, pipás ember! de itt Amerikában nem kapott eddig kedvére való dohányt, mert magyar dohány néven eladták neki másféléket. Szirma Vilmos honfitársunk már 3 éve dohánytermelő, még pedig Cheswick mellett, az Allegheny River egyik szigetén levő 80 akermi gazdaságában, ahol kizárólag és többlet magyar fajdohányokat termeszt. Ezeket a magyar ember által termelt magyar dohányokat magyar emberek kínálják magyar embereknek, valódi, jó, teljesen érett, tisztán kezelt minőségben és olcsóbb áron, mint a mások által áruított dohányok. Lehet venni 5 centes és 10 centes csomagban, pipába való dohányt és 10 centes csomagban cigarettának vágott dohányt. Minden csomagban van egy értékes szelvény, melyeket ajándékok adunk. A cigaretták dohánnyal még hazai papíros is. Próbálják meg ezeket a dohányokat használni; kiüldetik a pénz bélyegbe is, de legjobb, ha összeállnak többen és egyszerre rendelnek. Minden levelet így kell címezni: Szirma és Perényi Tobacco Co., P. O. BOX 1539 4551 SECOND AVE., PITTSBURG, PA. vagy: A. Perényi, 422 E. 14th St., New York, N. Y.

KIS HIRDETÉSEK Minden kis hirdetés TIZ szög — 25 cent. — Minden további szög 2 cent. Kishirdetéseket előre fizetendők.

EGYHÁZI ÉRTESÍTÉS. A new yorki 14-ik utca ref. egyház lelkesze: Harsányi László. — Istentisztelet minden vasárnap délelőtt 11 órakor. Lelkészlak: 210 második Avenue.

IRODAI munkákat, szindarabok kiszerepezését, rendezését, sugását; írlapi dolgokat helyben és vidékre jutányos árral elvállalok. Bartha J. „Bevándorló” 327 E. 13 street.

PITTSBURGI IRODÁNK arról értesít bennünket, hogy McKeesporton BREUER DÁVID urat, 137 második avenue alatt bizta meg a Bevándorló képviselővel. Ugyancsak a pittsburgi iroda LENGYEL SÁNDOR urat is felhatalmazta előfizetések gyűjtésére.

KIADÓ LAKÁSOK. LEGOLCSÓBB LAKÁSOK. 2, 3, és 4 szobás, világos lakások minden modern kényelmes berendezéssel, olcsó házban melletti azonnal kiadók. — Iroda: 415 East 64 St. [június 1.]

GEPIRÓNÓ, fiatal magyar hölgy, aki tökéletesen bírja a magyar, angol és német nyelvet, angol nyelven a gyorsírásathoz is ért, New Yorkban alkalmazást keres. Szíves ajánlatok elképp czimzendők: R. G. care of Bevándorló, 327 East 13 str., New York.

KITŰNŐ KERESLET. A drótnélküli telefonálás terjesztésére alakult részvénytársaság jókiszűs, intelligens magyar ügyvédet keres részvények eladására előnyös feltételek mellett. Jelentkezhetni személyesen, vagy levélben ezen cím alatt: The Ellsworth Co., 43—49 Exchange Place, New York. A levelek magyar nyelven irandók.

RANKINI I. M. MŰK. ÉS ÖNK. KÖR. — Alakult 1907. január hó 8-án. — Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a Schwartz-féle Hallban. Elnök: Horváth János; alelnök: Bukorow Dusán; jegyző: Somovitz Sámuel; pénztárnok: Bukorow Dusán; pénzügyi titkár: Csapota Pál; végelbíró bizottság: Csetey Juliska k. a., Bodács Sámuel, Nagy Bertalan, Fias Istók, Fenyő András; könyvtárnok: Kardos István.

HUNFALVY HUGÓ Hites ügyvéd és jogtanácsos, — közjegyzői hivatal. — Iroda a főpostával szemben. 231 BROADWAY New York City.

„HUNYADI HALL“ 150 1/2 Ave. A, New York. A 79 és 80-ik utcák közt. — Elsősorú magyar bor és sörcsarnok. — MÓZER JÓZSEF, tulajdonos. — Az uptowni magyarság legkedveltebb mulatója. — A híres EHRET-féle sört méri. —

PASSAICI IRODÁNK előfizetések felvételére és nyugtázására meghatalmazta ALLENTOWNBAN Mészáros Bros., és NAZARETHBEN Pearl Lajos urakat.

JÓJÖN DOLNICS KÁROLY MAGYAR BANK-ÉS SZALONJABA, aki a legjobb, legfinomabb és legolcsóbb italokat akarja kicsinyben és nagyban; aki olcsón és biztosan akar az ó-hazába utazni; aki pénzt gyorsan és biztosan akarja hazaküldeni; aki pénzt biztosan és jóállás mellett akarja elhelyezni; aki jól akar étkezni és jó szobát kapni. Aetnaville-Martinsferry, O. 39 W. Bell Phone.

ELSŐ MAGYAR VENDÉGLŐ Wheeling W. Va. és környékén. Pompás magyar konyha. Szobák jutányos árban. Jó hűtős italok. Kéri a magyarság támogatását Rigó Lajos tulajdonos. 840 Market St., Wheeling, W. Va.

MAGYAR UJDO NSÁG. HELYI ÜGYNÖKÖKET keresünk Amerika minden részében gyönyörű magyar újdonságunk árusítására. Magyar honfitársainknak nagyon könnyen eladható. Úgyes és ismeretséggel bíró emberek tehát szép jövedelemre tehetnek szert. Bővebb felvilágosításért forduljanak azonnal erre a címre: NATIONAL MAIL ORDER COMPANY 32 Broadway New York (36, 37, 38)

FARMOK! FARMOK! FARMOK! Virginia és North Carolina államban termékeny földű gabona- és szőlőtermő farmok, valamint konyhakertészetek alkalmas zöldség-farmok, könnyű fizetési feltételek mellett eladó. Irjanak felvilágosításért: Alar Von Fest, 18 Second Str., New Brighton, S. I., N. Y. —40

2000 ARANYÓRA LESZ ELAJÁNDÉKOZVA. Az European Tobacco Company New Yorkban minden egyes vevőjének helyben vagy a vidéken, AKI DOHÁNYUKAT HIRDETNI ELŐSEGITTI, EGY REMEK ARANYÓRÁT AD AJÁNDÉKUL 20 ÉVI JÓTÁLLÁSSAL, AMINŐRT GRÁSOK 23 DOLLÁRT SZÁMITANAK. Ez a legbőkezűbb ajándék, melyet egy cég itt, vagy más országban valaha felajánlott, hogy dohányjuktat hirdessek. Mi árusítunk magyar, boszniai, hercegovinai, török és orosz cigaretták- és pipadohányt, olyat, mint ön az ó-hazában használta. Önök jól tudják, hogy a dohányok a legjobbak a világon, nem csipli a nyelvet és nem okoz fejfájást. A gyomor emésztési képességét nem zavarja, mint a hamisított amerikai dohányok. Azt óhajtuk elérni, hogy minden európai ember tudomására jöjjön, hogy forrástunkat New Yorkban megajándékoztuk és bármilyen dohányunkat szolgálhatunk, izzé- s szerint. E cél elérésére az Egyesült Államok területén ezer és ezer dollárokat fogunk költeni. AZ ELSŐ KÉTEZER EGYÉN, AKI 6 DOLLÁR ÉRTÉKŰ DOHÁNYT RENDEL NALUNK, EGY REMEK ARANYÓRÁT KAP INGYEN. Egy centjébe sem fog kerülni önnek az óra, csak azt akarjuk, hogy viszonzásul dohánnyal barátainak is ajánlja, ha azal meg volt elégedve és adja át czimz- lőre meg nekünk nevét s pontos címét. Kérjen 6 dollár értékű dohánnyt és kérje a 23 dollár értékű aranyórát. Mi egye- sen küldünk önnek az ausztriai, boszniai, hercegovinai, török és orosz dohányok- remek aranyórát is. Csak ötven centet küldjön be előre bélyegterében, az 5 dol- lár 50 cent hátralékot lezetheti az ex- press-irodában, minekutána megvizsgálta a csomagot s úgy a dohánnyt, valamint az órárt megfellelőnek találta. Ha az egész- s dollár előre küldi be postautalványon vagy expressen, vagy ajánlott levélben, akkor egy 2 dollár 50 cent értékű arany- lánczot is küldünk ajándékkul a csomag- ban. Ne féljen a pénzt előlegesen beküldeni. A mi cégünk megbízható, ismert és fele- lősségre vonható cég s ha nem lesz az áruval megelégedve, visszaadjuk a pénzt. A 2000 óra azok között lesz kiosztva, akik legelőbb beküldik rendeléseiket.

Burdosgazdák, Figyelem! Aki tisztességes módon tisztességes mellék keresetet akar, az írjon nekem. Epik, Box 1539, Pittsburg, Pa. Válaszbélyegret tessék küldeni.

MAGYAR JOGVÉDŐ EGYESÜLET: betegségyógyító osztály. (HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY) Pittsburg, Pa. — Alapított 1905-ben. — Igazgatósági gyűléseit tartja minden hó- naphan saját helyiségében: 433 Fourth Ave., Pittsburg, Pa. Elnök: Óhegyi János, t. elnök Király E. József, alelnök Henyei Béla, pénztárnok Bara György, b. s. osztály pénztárnoka Horváth János, lev. titkár Pethe Károly, p. u. titkár Szabó Miklós, főjegyzők J. A. Metz és W. Clyde Grubbs, magyar ügyész és közjegyző Dobó István, orvos dr. Albert L. Király, ellenőrök Kovács Rudolf, Pogány Ferenc, igazgatók Pitts- burgban Osztroneky Mihály, Horváth János, Mesterházy Károly, Wilcockban Pa- gány Ferenc, Csemegyléle és vidékén Rutsch Péter, Kollész István, Tra- wensky és vidékén Kránitz Kálmán, Fle- mingpark és Pittsburgban Kuruc Vendel és Adorján Lajos, Bruceton és vidékén Ká- nya Gábor, McKeesRockban Henyei Bé- la és Szabó Miklós, McKeesportban Ká- nya Gusztáv, Taugerben Lengyel János, Ambridgeben Szabó János, Irvinben Bu- kovinszki János, Coraopolisban Máté Já- nos, Dunkirben Simon József, New Brightonban Göröcs Kálmán, Duquesne- ban Gogolya András és Kólozi József, Coleyban (Castle Shannon) Báthory Ist- ván, Leechburgban Soltész János, Rile- yben Mitró János, Preston, Burdinen és vidékén Géczi Imre és Melleg József, Pricedalen Krajnyák András, Coal Bluff- ben Shire Oskon Herspold István, Whit- takerban Zohon Zsigmond, Coal-Center és vidékén Balogh János, Wickhavenben Gogolya István, Uniontown-Yorkon Ró- nay R. Mihály, W. Leisenringen Elek András, Uniontownban Matulay Zoltán, Lyndonán Dobó László.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG. Alakult 1906. február 27. Cleveland, O. A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén. Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz 305 CENTURY BUILDING, Cleveland, O.

18 éve fennálló banküzlet PEARL JOZSEF, bankháza FÜZÜLET: 319 East 3rd Street. FÜZÜZLET: 801 E. 3rd St., Oak cor. SOUTH BETHLEHEM, PA. Az összes hajóvonalak törvényes képviselője. Pénzügyi intézményeket a világ minden részében legolcsóbban és legbiztosabban küld. Bármily peres ügyet, úgy óhazai, mint itteni dolgokat elintéz. Közjegyzői okiratokat törvényesen hitelesít. Utbalgazatásokat ingyen aa.

ANGOL TANÍTÁS LEVÉLLEGG. Levélleg tanítunk angolul Amerika minden részében. Tandíj havonta \$2. Angol-magyar iskola, fordítási iroda. MANDEL B. ERNŐ, egyet. hallgató New York, N. Y., 61 Ave. A.

R. E. A. S. S. CO. LIMITED Rotterdam - New Yorki Vonal A. E. JOHNSON & Co. főügynökök, 27 Broadway, NEW YORK. New Yorkból Rotterdamba 24 dollár, Rotterdamból ide 25 dollár és \$4 fejadó. MÁSODOSZTÁLY NEW YORKBÓL ROTTERDAMBÁ, ROTTERDAMBÓL IDE NÉGYVENÖT DOLLÁR. Aki édesapját, édesanyját, nővérét, fivérét, sógorát, vagy barátját kihazatni akarja, vegye meg a jegyet MOST, mielőtt a jegyek ára ismét emelkedik. MAGYAR UTASOK KÜLÖN FIGYELEMBEN RÉSZESÜLNEK.

KISHIRDETÉSEKET elfogad a „Bevándorló” minden ügynöke és a kiadóhivatal: 327 East 13 street, New York.

FELHÍVJUK Kiss József urat, aki Ohio ál- lambeli Barbertonban képviselte a „Beván- dorló”-t, hogy jelenleg tartózkodásáról hala- déktalanul értesítse a lap kiadóhivatalát.

„A HARANGOZÓ FIA.” Fölötte érdekes regény a függetlenségi harc- ból. Irta: Vértesi Arnold. Ára har- mincz cent, ami bélyegekben is bekül- dethető a Bevándorló kiadóhivatalába: 327 East 13 street, New York.

KITŰNŐ FARM, nagy terjedelmű, erdő- vel, tóval, Connecticut államban előnyös felté- telek mellett bére adandó. Bővebb felvilá- gosítást ad Perényi Béla, 422 East 14 street, New York.

Dr. HÓDINKA TIVADAR ur ez idő szerint Ohio államot utazza be a Beván- dorló érdekében. Előfizetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat. Ajánljuk Hódinka dr. urat honfitársaink figyelmébe és pártfogá- sába.

Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulának iro- dája Budapest-V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul fiúmel ügynökkéneke irodá- ja, Fiume, Andrássy-ut 22. Magyar ameri- kailak, kik az ó-hazában nehézségekkel talál- koznak, forduljanak oda.

Burdosgazdák, Figyelem! Aki tisztességes módon tisztességes mellék keresetet akar, az írjon nekem. Epik, Box 1539, Pittsburg, Pa. Válaszbélyegret tessék küldeni.

MAGYAR JOGVÉDŐ EGYESÜLET: betegségyógyító osztály. (HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY) Pittsburg, Pa. — Alapított 1905-ben. — Igazgatósági gyűléseit tartja minden hó- naphan saját helyiségében: 433 Fourth Ave., Pittsburg, Pa. Elnök: Óhegyi János, t. elnök Király E. József, alelnök Henyei Béla, pénztárnok Bara György, b. s. osztály pénztárnoka Horváth János, lev. titkár Pethe Károly, p. u. titkár Szabó Miklós, főjegyzők J. A. Metz és W. Clyde Grubbs, magyar ügyész és közjegyző Dobó István, orvos dr. Albert L. Király, ellenőrök Kovács Rudolf, Pogány Ferenc, igazgatók Pitts- burgban Osztroneky Mihály, Horváth János, Mesterházy Károly, Wilcockban Pa- gány Ferenc, Csemegyléle és vidékén Rutsch Péter, Kollész István, Tra- wensky és vidékén Kránitz Kálmán, Fle- mingpark és Pittsburgban Kuruc Vendel és Adorján Lajos, Bruceton és vidékén Ká- nya Gábor, McKeesRockban Henyei Bé- la és Szabó Miklós, McKeesportban Ká- nya Gusztáv, Taugerben Lengyel János, Ambridgeben Szabó János, Irvinben Bu- kovinszki János, Coraopolisban Máté Já- nos, Dunkirben Simon József, New Brightonban Göröcs Kálmán, Duquesne- ban Gogolya András és Kólozi József, Coleyban (Castle Shannon) Báthory Ist- ván, Leechburgban Soltész János, Rile- yben Mitró János, Preston, Burdinen és vidékén Géczi Imre és Melleg József, Pricedalen Krajnyák András, Coal Bluff- ben Shire Oskon Herspold István, Whit- takerban Zohon Zsigmond, Coal-Center és vidékén Balogh János, Wickhavenben Gogolya István, Uniontown-Yorkon Ró- nay R. Mihály, W. Leisenringen Elek András, Uniontownban Matulay Zoltán, Lyndonán Dobó László.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG. Alakult 1906. február 27. Cleveland, O. A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén. Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz 305 CENTURY BUILDING, Cleveland, O.

18 éve fennálló banküzlet PEARL JOZSEF, bankháza FÜZÜLET: 319 East 3rd Street. FÜZÜZLET: 801 E. 3rd St., Oak cor. SOUTH BETHLEHEM, PA. Az összes hajóvonalak törvényes képviselője. Pénzügyi intézményeket a világ minden részében legolcsóbban és legbiztosabban küld. Bármily peres ügyet, úgy óhazai, mint itteni dolgokat elintéz. Közjegyzői okiratokat törvényesen hitelesít. Utbalgazatásokat ingyen aa.

ANGOL TANÍTÁS LEVÉLLEGG. Levélleg tanítunk angolul Amerika minden részében. Tandíj havonta \$2. Angol-magyar iskola, fordítási iroda. MANDEL B. ERNŐ, egyet. hallgató New York, N. Y., 61 Ave. A.

R. E. A. S. S. CO. LIMITED Rotterdam - New Yorki Vonal A. E. JOHNSON & Co. főügynökök, 27 Broadway, NEW YORK. New Yorkból Rotterdamba 24 dollár, Rotterdamból ide 25 dollár és \$4 fejadó. MÁSODOSZTÁLY NEW YORKBÓL ROTTERDAMBÁ, ROTTERDAMBÓL IDE NÉGYVENÖT DOLLÁR. Aki édesapját, édesanyját, nővérét, fivérét, sógorát, vagy barátját kihazatni akarja, vegye meg a jegyet MOST, mielőtt a jegyek ára ismét emelkedik. MAGYAR UTASOK KÜLÖN FIGYELEMBEN RÉSZESÜLNEK.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek céljából.

NEW YORK ÁLLAM. Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York. Kiss Emil, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll. Németh János, 457 Washington street, New York.

Deutsch Testvérek, 319 Houston st., New York. Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal. Nemzetközi Utazási Iroda és Pénzküldő Társaság, igazgató Láng József, 1496 Second Ave., New York City. Schwabach magyar bankháza, 1431—1 Avenue, a 74-ik utca közelében. Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszki zöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Kö zjegyzői okiratokat kiállít és hitelesített.

PENNSYLVANIA ÁLLAM. B. Hender, successor to A. Hender Son & C. Cassandra. Pénzküldemények Magyarországra és Euró- pa bármely részébe olcsón, gyorsan és bizto- san. Hajójegyeket az összes vonalokon az ó-ha- zába sehol olcsóbban nem kaphatók. First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alaptőke \$500,000.00, tartalékalap és szét nem o ztott nyereség \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

Róth József és Fiai, a Monongahela-völgynek legregibb bankháza, saját épületben, 60- dik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport. Pénzküldés az ó hazába gyorsan, pontosan s legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árák mal- lett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel ki- állítanak és a konzulatusi hitelesítést beszerzik. Czim: Jos. Roth and Sons.

Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne Magyar Amerikai Takarékö és Hitel Társulat, Duquesne. Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Penn- sylvania állam legerősebb bankháza az egyke- s az egyedüli magyar államlag ellenőrzött ma- gyar bank Amerikában. Igazgatói és részve- nyesei magyarok. Fizet két százalékos csekk- számlára, 4 százalékos betét-számlára. Pénz- küldés, hajójegyet eladás és közjegyzői iroda. Klein Jakob, magyar bank- és váltóüzlete, 134 Penn Avenue, Pittsburg. Megbízható pénzküldő és hajójegyelárusító KIÁLLT közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek elintézését.

Klein Arthur, Rankir, Pa. Hajójegyek, pénzküldés, hazai ügyek elinté- zése. Kail G. Árpád, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjeg- zői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

OHIO ÁLLAM. Perczel Lajos, 532—534 Pearl street, Cleveland. The Dollar Savings & Trust Co., Youngstown. Vagyon: \$1,500,000. Pénzküldés gyorsan, ol- csón és pontosan. Pénzbetétek után 4 száza- lék kamatot fizet. Tízletvezető: Burger B. Lajos. Moskowitz J. D., 1441 W. Dakota str., Dayton. Közjegyzői iroda. A hajótársaságok törvé- nyes ügynöke. Pénzküldés a világ minden ré- szébe jótállás mellett olcsón és gyorsan.

WISCONSIN ÁLLAM. Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Ro- binson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bár- mely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM. Rizeák János, 128 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegyek. Bármilyen ok- iratokat elkészít. Wárady Lajos, 449 S. Broad St., Trenton, N. J. Pénzküldő és hajójegyzülete. Házak, telkek vétele és eladása.

WÁRADY LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pon- tos elintézése. PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA. Az összes hajóvonalak képviselője. HÁZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA. magyar közjegyző 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

Charles R. Kear Harry F. Potter elnök pénztárnok

ELSŐ NEMZETI BANK FIRST NATIONAL BANK MINERSVILLE, PA. Alapított 1864-ben. Schuykill- County legöregebb nemzeti bankja. Alaptőke \$50,000.00 Tartalékalap és szét nem osztott nyereség 75,000.00 Elfogad pénzbetéteket s a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felké- resre azonnal visszafizeti. Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postautalvány utján eszközöl.

Kos lünk, mely jesíten kébels fellép azt is, zül kü és An ter sie

TE VAGY